

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ročopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-69.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 217

Ljubljana, sobota, dne 19. septembra 1931

Leto II.

Francosko-italijanska pogajanja

Pariz, 18. septembra. n. Rimski dopisnik »Tempsa« poroča listu, da se bodo v Zenevi bržkone obnovila pogajanja o odnosu med francosko in italijansko pomorsko silo. Ze prihod angleškega pomorskega strokovnjaka Craigieja potrjuje to domnevo. »Matine« pravi, da so strokovnjaki našli nov vse bolj enostaven in praktičen sistem za ureditev tega francosko-italijanskega vprašanja. In sicer nameravajo urediti razmerje med obema pomorskima silama na podlagi povprečnega števila vojnih ladij v zadnjih 10 letih.

Amerika pripravlja nov načrt razorožitve

Washington, 18. septembra. n. Kakor poročajo listi, se bavi ameriška vlada z načrti za splošno razorožitev na kopnem, na morju in v zraku. Pristojni organi proučujejo načrt, po katerem bi se po vseh državah ukinilo vsako oboroževanje. Z druge strani pa zatrjujejo, da predsednik Hoover ne namerava nikomur predložiti takega načrta, pač pa bi z veseljem sprejel načrt, če bi ga predlagal zastopnik kakšne druge države.

Finančni odbor DN v finančnih težavah

Zeneva, 18. septembra. d. Finančni odsek DN, ki se je pečal z gospodarskimi vprašanji Avstrije, Madjarske in tudi Bolgarije, je sedaj sam zašel v finančne težave. Predsednik tega odbora je danes pisмено sporočil upravi DN, da mora svoje delovanje v prihodnjih 4 mesecih ustaviti, ako ne dobi potrebnih sredstev za vzdrževanje rednih sej. Ako bo delovanje tega odbora ustavljeno, bi tudi ne bil več v stanu onim državam, ki se obračajo na Društvo narodov radi posojila, izkazovati svojo pomoč.

Protirepublikanska zarota na Španskem

Pariz, 18. septembra. AA. Havas poroča iz Madrida, da je šef policijske oblasti sporočil poročevalcem listov, da so oblasti v pokrajini Navarri prijele družbo tihotapev, ki so vtihotapljali orožje in municijo. Pri tihotapeh so našli velike količine nabojev in revolverjev. Oblosti sodijo, da gre za veliko afero.

Revizija vojnega letalstva v Italiji

Rim, 18. septembra. n. Letalski minister Balbo je izdal naredbo, po kateri so do nadaljnjega prepovedani poleti vseh letal in vodnih letal. S pričetkom prihodnjega meseca bodo namreč v Italiji izvršili revizijo vsega vojnega letalstva.

Preiskava o atentatu na Madjarskem

Budimpešta, 18. septembra. n. V okolici Batorbajja pa so davi aretirali mlado dekle, ki je povedalo, da se je sinoči pogovarjala s tremi mladeniči, ki so se bili spoznali med sabo šele v Budimpešti in ki so ji zabičali, da ne sme o njih ziniti niti besedice. Dva sta govorila nemško. Proti večeru sta ta dva odšla proti vialduktu in si ga ogledala. Nato so se vsi štirje odpravili k počitku. Ko pa jih je davi dekle hotelo spet videti, jih ni več našlo.

Policija je sestavila o tej novosti obširno poročilo in ga predložila notranjemu ministru, ljudje iz Budimpešte pa so danes popolnoma apatično sprejeli vest o novih sledeh. Po-tekel je že šesti dan, odkar se je zgodil atenta-t, in atentatorji so že davno prekoračili meje ne le Madjarske, ampak tudi sosednih držav, če jim je bilo sploh kaj na tem.

Težavna naloga angleške nacionalne vlade

Upor v vojni mornarici pred dolnjo zbornico — Vlada je ugodila zahtevam mornar-jev, ki ne bodo kaznovani — Finančni krogi za odgoditev novih volitev

London, 18. septembra. AA. Spodnja zbornica je snoči razprajala o zadnjih nemirih v vojni mornarici. Debatu je otvoril delavski poslanec iz Portsmoutha W. A. Hall. Poudaril je, da so nastali nemiri edino-le zaradi znižanja plač. Posebno težko so bili s tem prizadeti poročeni mornarji. Vlada je z znižanjem plač kršila svoječas-ne obljube mornarjem, da se to ne bo zgo-dilo. Pisma mornarjev pravijo, da so pri-pravljeni sprejeti vsako zmerno znižanje dohodkov, ki ne bi preveč oškodovalo nji-hove družine.

Poslanec je dalje priznal, da je admirali-teta priznala upravičenost pritožb mornar-jev in da je poveljnik atlantskega brodovja modro in naglo ravnal. Zmerni govor po-slanca Halla je napravil na zbornico zelo dober vtis in je bil sprejet s splošnim odo-bravanjem.

Poveljnik Kenworthy je menil, da bodo izvajanja poslance Halla popravila nepra-vilne vtise v inozemstvu in demantirala senzacionalne vesti nekaterih inozemskih krogov.

Prvi lord admiralitete sir Austen Cham-berlain je dejal, da se bo oziral na težke primere znižanja plač, da pa bo kaznoval vsako nadaljno kršenje pomorske discipline. Govornik je dalje priznal, da je bilo

gibanje mornarjev zgolj mezdnega znač-ja. Pri tem je omenil, da so mornariškim častnikom že prej znižali plače, dočim so ostali dohodki mornarjev nedotaknjeni. Vlada se bo sicer ozirala na nekatere upo-števanja vredne primere, ne more pa do-voliti, da bi kdo sabotiral njeno politiko štednje. Dalje je Chamberlain izrazil upa-nje, da se bodo mornarji pomirili in do-prinesli tudi oni del k splošnim žrtvam za izboljšanje finančnega stanja države.

Predlagali so, je nadaljeval govornik, naj se mornarji nekaznujejo. To se bo tudi zgodilo, je zaključil. Kar je bilo, je bilo. V interesu vseh je, da se to pozabi.

London, 18. septembra. AA. Na dopol-danski seji spodnje zbornice je Neville Chamberlain predložil resolucijo glede za-konskega načrta za štednjo pri državnih izdatkih. Po tem zakonskem načrtu bodo znižali plače zdravnikom in kemikom, ki so zaposleni pri bolniškem zavarovanju, za 1/10. Glede zaklada za podpore brezpo-selnim je Chamberlain omenil, da je ta fond dolžan 100 milijonov funtov sterlingov. Vlada stoji na stališču, da se mora podporni fond za brezposelne vzdrževati iz lastnih sredstev, zato ne bo dajala te-mu skladu nadaljnjih posejil.

London, 18. septembra. AA. Vlada je sklenila, da prihodnje leto vojaških vaj ter-itorijalne armade ne bo. Njeno stanje bo-do znižali primerno določbam letošnjega proračuna.

London, 18. septembra. AA. Politični krogi trde, da bo angleška vlada podala ostavko konec septembra. Pred njeno ostavko bo parlament sprejel še volilni za-kon za nove volitve.

London, 18. septembra. n. Snoči je imel ministrski predsednik MacDonald v spod-nji zbornici važno konferenco z vodilnimi ravnatelji angleške narodne banke. Po tej konferenci se je sestel ministrski svet, ki je zboroval do 11. ure ponoči.

Pravijo, da so bankirji vprašali MacDo-nalda, ali namerava vlada z ozirom na težke posledice, ki bi bile spričo sedanje gospodarske krize še težje, odgoditi nove volitve. Parlamentarne volitve se po nji-hovem mnenju v nobenem slučaju ne bi smele vršiti, ker bi že njihova napoved izzvala dvome in neugodna ugibanja v bo-dočem razvoju političnega življenja v An-gliji, kar bi v vsakem slučaju škodilo, v prvi vrsti angleškim financam. Liberalna frakcija v spodnjem domu se je že posta-vila proti novim volitvam.

Ameriški egoizem vzrok sedanjih težkih razmer

Gandhijeva izjava novinarjem o današnjih svetovnih vprašanjih — Gospodarska kriza posledica neenake razdelitve zlatega bogastva — Apel na svetovno javnost za neodvisnost Indije

London, 18. septembra. n. Voditelj in-dijskega ljudstva Gandhi je dal angleškim in ameriškim novinarjem izjavo o zadržanju Združenih držav glede na najvažnejša svetovna vprašanja. — Naglasil je, da sta ameriški egoizem in pohlep po zlatu glav-na vzroka sedanjih težkih razmer po vsem svetu. Bogastvo bi bilo po Gandhijevem mnenju razdeliti med ljudstvo na vse dru-gačen način. Obrnjen proti ameriškim no-vinarjem je dejal:

»Toda prišel bo dan, ko se bodo ameri-ške Združene države nehale klanjati bogu-

mamonu in tedaj bo ameriška nacija stala na daleč višji moralni stopnji nego danes. Samo izobilje zlata jo ovira, da bi krenila po tej poti in istočasno spoznala, da je ne-enaka razdelitev zlatega bogastva razlog današnje teke gospodarske krize. Treba je, da se zlato razdeli na drug način in da se večje količine tega mamona spravijo v ob-ok, da bo mogel vršiti svoje prirodne funkcije kot proizvajalec novega bogastva in njegov regulator. Združene države so velika dežela in že spričo tega velik pro-izvajalec bogastva, toda Amerika še ni do-

volj razvita v pogledu razdelitve tega bo-gastva. Treba je storiti vse, da ne bo naj-bolj siromašni državljani Združenih držav bogataši v primeri z bednim Indijcem. Mo-gel bi vam naštetim mnogo indijskih vasi, ki jih naravnost duši breme gospodarske bede.«

Gandhi je končno apeliral na vso sve-tovno javnost, naj Indiji prizna njene pra-vice do svobode in nezavisnosti. Ko bo In-dija svobodna in suverena, bo mnogo pri-pomogla k ureditvi in vzpostavitvi pravič-njega stanja na svetu.

Gonja proti obisku francoskih ministrov v Nemčiji

Narodni socialisti grozijo z demonstracijami in s Hitlerjevim pu-čem

Stuttgart, 18. septembra. d. Na nekem nacionalno-socialističnem zborovanju je zahteval vicepresident nemškega državne-ga zbora Stöhr, da mora Brüningova vlada takoj odstopiti in da se imajo razpisati no-ve volitve. Ako nemška vlada ne bi temu predlogu ugodila, bodo nacionalni socija-listi izvajali svoje konsekvence. Z ozirom na predstoječi obisk francoskih ministrov v Berlinu je izjavil isti Stöhr: Laval in Briand naj gresta rajše tja, »kjer raste po-per«, samo ne v Berlin. Tudi ostali gover-

niki na tem zborovanju so silno neparla-mentarčno izražali o francoskih državni-kih ter grozili z manifestacijami in Hitler-jevim pučem. Med govorniki je nastopil tu-di bivši pruski princ Avgust Wilhelm, ki je poudaril, da Nemčija ne predstavlja ni-kake države več, ker ji manjka suvereni-teta. Tudi ni več nemškega naroda, mar-več samo še breznarodna masa. Od leta 1918 dalje se nahaja Nemčija v državljans-ki vojni.

Eduard Herriot o sodobnih evropskih vprašanjih

Obisk francoskih ministrov v Berlinu ne bo rodil pravih sadov

Pariz, 18. septembra. AA. Po poročilu iz Moixa je imel Herriot v Lanniju govor o francoskih vprašanjih in o vprašanju miru. Govornik je opozoril na svoje delo in na prizadevanje svoje stranke glede mednarodnega sporazuma. V tej zvezi je govornik poudaril tudi to, da je svoj čas energično nastopil proti Anshlussu. Žal pa je večina držav odbila predlagani pakt miru. Sedaj se politika razvija v smeri raznih avantur, ki onemogoča Briandove težnje.

Herriot je nato govoril o Hoovervem predlogu in dejal, da dovoljene kredite iz-koriščajo nemški kapitalisti in da ne gre-do v prilog brezposelnih delavcev. Fran-cija ni bogatejša od Nemčije in Anglije. Mi nudimo pomoč drugim državam proti nakladi. Naposled je Herriot izjavil, da obisk francoskih ministrov v Berlinu ne

bo rodil pravih sadov, ker s tem obiskom niso zadovoljni neki nemški elementi. Večje nade polaga govornik v veliko razo-rožitveno konferenco.

Oster spor med makedon-stvujušimi in bolgarskimi fašisti

Sofija, 18. septembra. I. V zadnjem času so se zaostriili odnosi med WMRO in Rodno za-štitu. Rodni zaštitci, ki ji načeljuje general Skolnov, se je zameril pristaš WMRO Tadžerov, ker se ni hotel udeležiti manjšinskega kongresa v Zenevi. »Macedonia«, organ WMRO, pa brani Tadžerova in ga hvali kot veliko osebnost. Isto-časno obsoja Rodno zaščito zaradi uličnih izgre-dov in ubojev. Prav tako pa je pričel tudi organ Rodne zaštite napadati WMRO zaradi poulič-nih izgredev in umorov v Sofiji in drugih bol-garskih mestih.

Politični procesi v Italiji

Gorica, 18. septembra. v. V petek 25. t. m. se bo ob 9. uri dopoldne pričel pred goriškim sodiščem proces proti slovenskim mladeničem, ki so obtoženi, da so v pretekli zimi zažgali šolo v Čezsoči pri Bovcu. Ta proces je bil na-povedan že za pretekli mesec, a se zaradi bran-iteljeve bolezni ni vršil.

Genova, 18. septembra. v. Listi poročajo, da se je policija preiskava proti antifašističnim teroristom Dominiku in Ivani Bovone, Karlu Enzi, Margeriti Blaki, inž. Ivanu Lombardu, Izabeli Balduinjevi, Aleksandru Pellariniju, Aldu Baradeiju ter Josipu Annuniraju zaklju-čila in da so jih na zahtevo preiskovalnega sodišča izročili posebnemu sodišču za zaščito države in javne varnosti v Rimu.

Washingtonov spomenik v Rimu

Rim, 18. septembra. n. Ministrski predsednik Mussolini je sprejel načelnika Zveze italijanskih fašističnih emigrantov v Ameriki. Ta mu je poročal o nameri ameriških emigrantov, da v Rimu postavijo spomenik Washingtonu. Musso-lini je z veseljem sprejel ta načrt in obljubil podporo italijanske vlade. Spomenik bodo od-krili prihodnje leto. S postavitvijo spomenika velikemu borcu za ameriško svobodo se name-rava rimski režim prikupiti Združenim državam.

Kongres zdravniških zbornic

Novi Sad, 18. septembra. I. Vzporodno z zdravniškim kongresom so zborovali v Novem Sadu tudi zastopniki zdravniških zbornic v Ju-goslaviji. Sestanka so se udeležili delegati vseh zbornic. Predsedovala sta dr. Ivković in dr. Mavricij Rus iz Ljubljane. Govorili so o načrtu zakona o socialnem zavarovanju, o zakonu o občinskih samoupravnih zdravniških in še mno-gih drugih vprašanjih, kakor o padarstvu in Zeileisovi metodi itd.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 18. septembra. d. Na današnji sadni trg so dospeli radi slabega vremena samo 3 va-goni sadja iz Jugoslavije in Madjarske.

Ob jubileju velikega moža

Pol stoletja vse naše najnovejšje zgodovine je zvezano z imenom Ivana Hribarja. In kar je še važnejše: vsaka panoga našega udejstvovanja govori o zaslugah Ivana Hribarja. Če obrnete kulturno stran naše zgodovine, potem vam bo ta govorila, da brez Ivana Hribarja ne bi mogli takoj po osvoboditvi odpreti naše univerze, brez njega ne bi imeli ne tehnične srednje šole, ne našega edinega ženskega liceja. In če bi še podrobneje prebirali liste naše kulturne zgodovine, potem bi morali reči, da tudi Narodna galerija, naše obrambno šolstvo, naše gledališče in cela vrsta drugih institucij, ne bi mogle pogrešati dela Ivana Hribarja.

Prav isto pa pripoveduje zgodovina našega gospodarstva. Mestna hranilnica, Ljub. kreditna banka, vrhniška železnica, Deželna hipotekarna banka, tujski promet, ves silen razvoj Ljubljane po potresu, vse te velike pridobitve našega naroda ne morejo utajiti Hribarjeve roke. Naša lepa prestolnica pa ve še prav posebej mnogo povedati o delu Ivana Hribarja. Vodo in elektriko je dal Ljubljani, nove šole in nove palače ji je zgradil, kar pognala se je kvišku bela Ljubljana, ko je prevzel županske posle Ivan Hribar.

A obenem se je enako močno razvila tudi narodna zavest. Tudi z njo je potres slovankega prebujenja čisto prerodil k novemu življenju in šele to prebujenje je vzbudilo v Slovencih slutnjo, da je mogoče v zvezi z drugimi Slovani, zlasti pa z južnimi, tudi za Slovence osvobođenje. Hkrati s slutnjo pa je prišlo tudi hrepenenje. Na čelu vsega tega odrešilnega slovankega prebujenja pa je bil Ivan Hribar. In zato je tudi postal reprezentant našega naroda in obenem tudi reprezentant volje našega naroda po napredku.

S tem pa seveda tudi tarča za vse napade našega narodnega nasprotnika, ki je po pravici spoznal, da mora naš narod docela preiti v jugoslovanski tabor, če bo njegov vodnik — Ivan Hribar. Kdor pa je na najvišjem mestu, ta se tudi ne more ogniti zavisti manjših voditeljev. Tudi v tem pogledu je doživel Ivan Hribar več ko dovolj izkušenj. Pa naj so padali streli od nasprotnika ali od zavideža, vedno je bil vzravan Ivan Hribar in njemu ni bilo treba nikdar nič preklicati in nič spremenjati svojih besed. Za kar se je odločil kot dijak, za to se je boril kot mož in kot starec. Vedno je ostal isti njegov ideal, vedno je bilo isto njegovo geslo: s pomočjo jugoslovanstva in slovanstva priboriti našem narodu svobodo.

Rastlo in širilo se je delo Ivana Hribarja, rastel in dvigal se je tudi naš narod in v kratkih letih napredoval tako, da je bil enakovreden tekmelec vsem kulturnim narodom. In ko je bil ta razvoj na tem, da se bliža svojemu višku, je zaostavila svetovna vojna to ponosno pot navzgor, Ivana Hribarja pa vrgla v ječo. Nato je prišla zmaga, zmaga za narod in zmaga tudi za Ivana Hribarja.

Ne pa še čisto popolna zmaga, ker narod še ni bil na njo dovolj pripravljen. In zato so prišla ona bolna povišna leta, ko je strankarski prepir uničeval vse sile naroda, ko bi zapeljan narod kmalu zaprl svojo svobodo. Nič čudnega ni, če v teh bolnih časih prepira ni bilo za delavca Ivana Hribarja pravega mesta in če so imeli vsi sreče celo tisti, ki so od nekdanj nasprotovali jugoslovanstvu.

Pa tudi ti bolni časi so minuli in tudi teh nesrečnih prepirsov je bilo po modri uvidevnosti našega kralja konec. In tako praznujemo osemdesetletnico Ivana Hribarja v času, ko se zopet blišči zarja vstajajočega naroda, ko dobivajo veljavo zopet oni ideali, ki so bili od nekdanj tudi Hribarjevi ideali. Veliko za narod izvršeno delo pri naša na zadnje vendarle svoje sadove in danes spoznava zopet narod, kaj mu je bil in kaj mu je dal — Ivan Hribar.

Ko se z globoko hvaležnostjo spominjamo vseh nevenljivih zaslug Ivana Hribarja za naš narod, želimo svojemu narodu le eno, da bi mu že danes vstal mož, ki bi vsaj s sličnimi deli zvezal pol stoletja naše zgodovine s svojim imenom, kakor je to storil Ivan Hribar, ki je pokazal, kako služi cel mož svojemu narodu!

Da bi nam bil še dolgo ohranjen Ivan Hribar, prvi med našimi narodnimi delavci!

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. septembra. d. Pretežno oblačno, deloma deževno, lahno naraščanje temperature, izgledi na lepše vreme.

Nezadovoljstvo in nervoznost na Madjarskem

Položaj slabši nego v septembru 1919 pred boljševiskim pučem

Budimpešta, 18. septembra. Madjarsko politično življenje je dan za dnem bolj nervozno. Ta nervoznost se je polastila deloma celo že samih vladnih krogov. Atentat v Biatorbagyju je napetost le še povečal. Budimpešta je bila danes prav tako nemirna ko v usodnih dneh revolucije v septembru 1918. leta. Sicer ni mogoče napovedovati revolucije, toda razmere so mestoma sedaj še slabše, kot so bile pred septembarskim prevratom pred 13. leti. Posebno vre med bednimi kmetskimi in delavskimi masami.

Nezadovoljstvo sproti narašča in celo v parlamentarnem odboru 33-orice so se pričeli nekateri oglašati proti vladi in kritizirati bivši Bethlenov režim, ki je napel državi strašno gospodarsko krizo. Socialistične in komunistične mase se pripravljajo na razne akcije, ki bi mogle dovesti do presenečenja. Po mišljenju opozicijskih krogov preživlja Madjarska danes mnoge težje dni ko kdaj poprej. Opozicija zahteva, da se takoj ukine dosedanja politika, da se skliče parlament, ki naj reši vsa važna vprašanja.

Vojni minister Gömbös je na vprašanje nekega novinarja, kakšne so razmere na deželi, in na njegovo pripombo o nezadovoljstvu v državi, dvoumno dejal: »V vsej državi vladata mir in red. Res je, da preživljamo težke čase, toda mir bomo ohranili.«

Prisilno notranje posojilo

Budimpešta, 18. septembra. AA. Parlamentarni odbor 33 članov parlamenta je sprejel načrt uredbe, ki jo vlada odreja, da morajo madjarski državljani do 30. septembra prijaviti madjarski narodni banki devize, katerih vrednost presega 200 pengov, kakor tudi efekte in terjatve v inozemstvu nad tisoč pengov. Polovico prijavljenih deviz, efektov in terjatev je treba odstopiti državi v obliki 5% posojila, vračljivega v treh letih. V tem primeru bo lahko dotični prosto razpolagal z ostankom prijavljenih deviz in efektov. Kršitve te uredbe se bodo kaznovale s kaznijo na prostosti do 2 mesecev in s denarno kaznijo do 8000 pengov, vrhu tega pa tudi eventualno z zaplenbo neprijavljenih deviz in efektov.

Heimwehr po svojem zadnjem puču

General Hülgerth novi voditelj — Proti Starhembergu ustavljena vsaka nadaljna preiskava

Dunaj, 18. septembra. d. Po informacijah dunajskih večernih listov bo prevzel posle vodje avstrijskih heimwehrovskih organizacij general Ludvik Hülgerth. Knez Starhemberg je, kakor znano, moral to mesto zapustiti in fungira zopet že par dni kot vodja gornjeavstrijskih heimwehrovcev.

Dunaj, 18. septembra. d. Iz Linca poročajo, da knez Starhemberg ni bil samo izpuščen iz zaporov, temveč je bila proti njemu ustavljena tudi vsaka nadaljna pre-

iskava. Danes je bil sicer pri državnem pravdnistvu zaslišan, toda le kot priča v zadevi nekega drugega heimwehrovca. V prihodnjih dneh namerava knez Starhemberg sklicati celo vrsto agitacijskih shodov, na katerih bo poročal o štajerskem puču in o svojem zaporu v Lincu.

Zeneva, 18. septembra. d. Zvezni kancelar dr. Buresch in ostali avstrijski delegati so danes predpolne zapustili Zenevo ter odpovali na Dunaj.

Odnosaji med Rusijo in Bolgarijo

Sestanek med Malinovic in Litvinovic v Ženevi

Sofija, 18. septembra. n. Po vesteh iz Ženevi sta se tam sestala bolgarski ministrski predsednik Malinov in ruski zunanji komisar Litvinov, ki je Malinovu stavil predlog, naj se znova vzpostavijo diplomatski odnosaji med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo. Malinov je Litvinovu odgovoril, da se mora o tem posvetovati z vsemi bolgarskimi ministri, predno da kakšno

obvezno izjavo. Litvinov je poleg tega stavil ministrskemu predsedniku Malinovu ponudbo trgovinske pogodbe med obema državama. Po tej pogodbi bi Rusija uvažala iz Bolgarije industrijsko blago, v Bolgarijo pa petrolej. Razen tega pa bi vsako leto šlo skozi Bolgarsko po 30.000 vagonov sovjetskega tranzitnega blaga.

Kratko življenje »španske delavske republike«

Ustavodajna skupščina je zopet popravila že sprejeti prvi člen nove ustave

Pariz, 18. septembra. AA. Po vesteh iz Madrida španski parlament ponovno proučuje prvi člen španske ustave, ki ga je bil nedavno tega že sprejel. Kasneje je parlament razveljavil prvotno glasovanje, da omogoči novo stilizacijo tega člena, ker bi v dosednji lahko povzročil v inozemstvu napačna tolmačenja.

Madrid, 18. septembra. n. Delavska re-

blika je obstojala le 24 ur. Poslanci, ki so še v sredo zvečer glasovali za takšno državno obliko, so se premislili in sklenili dati novemu režimu drugo definicijo. Po novi ustavi je Španija liberalna in demokratska republika, ki temelji na delu. V kortesih pravijo, da je v sredo večina glasovala za delavsko republiko na prigrvarjanje socializma.

Razgovori zunanjega ministra dr. Marinkovića v Ženevi

Zeneva, 18. septembra. d. Jugoslovanski minister dr. Marinković je danes ponovno posetil francoskega finančnega ministra Flandina, s katerim se je že včeraj zvečer dalje časa razgovarjal. Pogovor se je nanašal na položaj Jugoslavije in njenega odklonilnega stališča napram Hooverjevemu moratoriju. Jugoslovanska vlada se je namreč sklicevala na pridržek Francije, da se v slučaju sprejetja Hooverjevega načrta velesile zavežejo, da na drug način pomagajo državam, katere bi bile oškodovane po ameriškem predlogu. Ameriška vlada pa je na protest Jugoslavije odgovorila, da se topogledno ne spuša v nobene diskusije. Nato je jugoslovanska vlada sklenila, da poveri celo zadevo haškemu razsodišču. Na intervencijo Flandina, ki jugoslovansko vlado podpira, pa se bo skušalo stopiti popreje še enkrat v stik z vlado v Washingtonu, da se spor morda še vseeno tem potem izravna.

Drobne vesti

Santiago, 18. septembra. AA. Preki sod je obsodil na smrt 6 podoficirjev, ki so zakrivali nedavni upor na križarki »Almirante Torres«.

Rio de Janeiro, 18. septembra. AA. Med Brazilijo in Nizozemsko je podpisana nova trgovinska pogodba.

Genova, 18. septembra. AA. Izrednemu sodišču za zaščito države so izročili 9 oseb, zapletenih v atentate, ki jih je pripravil in izvrševal tukajšnji industrijalec Domenico Bovone.

Rim, 18. septembra. AA. Uradni list objavlja nove carinske postavke za uvoz tekstilnih proizvodov.

Rim, 18. septembra. AA. Tukajšnje poslaništvo Litve dementira vest listov, da bodo v Litvi 1. decembra volitve novega predsednika republike.

Pariz, 18. septembra. AA. Finančni krogi in vodstvo liberalne stranke so proti razpisu volitev.

Upravni položaj srezov Črnomelj in Metlika

Beograd, 18. septembra. AA. Na podlagi čl. 20 zakona o imenu in razdelitvi kraljevine Jugoslavije na upravna področja je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev izdal odlok, da spadata srez Črnomelj in Metlika v Dravski banovini pod neposredno nadzorstvo bana po odst. 6 sklepa notranjega ministra III. št. 46.666 z dne 23. oktobra 1929.

Izlet skupine francoskih turistov po Jadranu

Beograd, 18. septembra. I. Včeraj je odplula s Sušaka »Kraljica Marija« na pot vzdolž jugoslovanske in grške obale z veliko turistično ekspedicijo, ki jo vodi znani francoski bizantolog Charles Diehl. Diehl bo med potovanjem imel na raznih krajih pri ogledu arheoloških znamenitosti tudi predavanja. »Kraljica Marija« se bo ustavila v Splitu in Dubrovniku, od tam bo odplula v Grčijo.

Razstava v naši solunski svobodni coni

Solun, 18. septembra. AA. Včeraj popoldne je bil odprt sejem plemenske živine in perutnine iz Jugoslavije v Jugoslovanski svobodni coni. Pri svečani otvoritvi so bili med povabljenih med drugimi grški minister Gonatas, generalni guverner Soluna, solunski metropolit, predsednik grške občine, namestnik komandanta tretje armade v Solunu, predsednik grške svobodne zone, ter zastopniki grških gospodarskih in kmetijskih združenj.

Aretacija dveh romunskih vojnih beguncev

Čakovec, 18. septembra. k. Obmejne straže so včeraj v okolici Dolnje Lendave aretirale dva romunska vojna begunca. Izročile so ju poveljstvu varaždinskega vojnega okrožja.

Za pomoč pasivnim krajem

Beograd, 19. septembra. AA. Ministrski odbor za prehrano pasivnih krajev je imel davi sejo. Prisostvovali so ji ministri dr. Marko Kostrenčič, dr. Kosta Kumanudi, dr. Stanko Šibenik, dr. Albert Kramer, Djordje Djurić in ing. Radosavljević, minister prometa.

Najprvo je bil prečitan zapisnik o konferenci dne 31. avgusta med banovinskimi delegati in zastopniki ministrstev.

Minister za socialno politiko in narodno dr. Marko Kostrenčič je nato predlagal, naj bi se najprvo dala hrana onim krajem, kjer bo kasneje prevoz hrane zaradi slabih cest ogrožen. Zetska banovina naj dobi 400 vagonov, primorska 250, savska pa 100 vagonov.

Storjen je bil sklep, naj se takoj odpošlje 5 do 6 vagonov hrane v Črno goru. To hrano bo dobavilo trgovinsko ministrstvo.

O javnih gradnjah je gradbeni minister dr. Kramer izjavil, da še nima podrobnih načrtov, da pa bo šlo kvečjemu za gradnjo manjših objektov, mostov itd. Naposled je odbor sklenil prositi Rdeči križ za sodelovanje pri prevozu hrane.

Pravilnik o določevanju vrednosti stanovanj drž. uradnikov

Beograd, 18. septembra. AA. Finančni minister je predpisal uredbo o določevanju vrednosti stanovanj državnih uslužbencev civilnega reda na podlagi paragrafa 29. uradniškega zakona z dne 31. marca t. l.

Državnim uradnikom civilnega reda, ki stanujejo v državnih ali za državo v zakup vzetih zgradbah, kakor tudi onim, ki imajo stanovanje v naturi od samoupravnih teles, se odbije vrednost stanovanja od osebne draginske doklade.

Onim, ki po uradniškem zakonu nimajo te doklade (pripravniki, dnevničarji, honorarni uradniki), se odbije vrednost stanovanja od skupnih prejemkov (pavšala).

Če pa mora samouprava po specialnih zakonih plačati državnemu uradniku stanarino v denarju, je treba to vsoto v polnem znesku uradniku odbiti od osebne draginske doklade, oziroma od njegovih skupnih prejemkov (pavšal).

Vrednost stanovanja (zakupnine) je treba določiti po mestnem draginskem razredu po tej lestvici:

I. draginski razred za sobo 250 Din, za pred-sobo, za otroško sobo, za kopalnico, za kuhinjo 80 Din, za postranske prostore, klet in sušilnico 100 Din.

II. draginski razred za sobo 180 Din, za pred-sobo, za otroško sobo, za kopalnico, za kuhinjo 60 Din, za postranske prostore za klet, za sušilnico 75 Din.

III. draginski razred za sobo 80, za pred-sobo, za otroško sobo, za kuhinjo, za kopalnico 40 Din, za postranske prostore, za klet, za sušilnico 50 Din.

Določbe te uredbe se bodo izvajale s 1. prihodnjega meseca po razglasitvi v »Službenih novinah«.

Upokojitev predsednika državne sveta

Beograd, 18. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev je vpokojen dr. Ninko Perić, predsednik državnega sveta.

Imenovanja in upokojitve

Beograd, 18. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen pri direkciji državnih železnic v Ljubljani za višjega svetnika in za vršilca dolžnosti načelnika prometno - komercijalnega oddelka v 2. stopnji 4. skupine gosp. Ivan Deržič, dosednji višji svetnik iste skupine in šef oddelka iste direkcije, po službeni potrebi.

Beograd, 18. septembra. r. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta upokojena: pri direkciji držav. železnic v Ljubljani Peter Slegel, višji kontrolor v 6. skupini, in Franc Gnezda, višji kontrolor iste skupine.

Premestitev

Beograd, 18. septembra. r. Z odlokom prometnega ministra je premeščen dosednji pripravnik splošnega oddelka direkcije državnih železnic v Ljubljani Evgen Sis k strojnemu oddelku železniške direkcije v Subotici.

Danes otvoritev razstave vin in sadja

Beograd, 18. septembra. I. Jutri dopoldne se v umetniškem paviljonu Cvete Zuzorić otvori prva državna izložba vina in sadja pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja in častnim predstvom ministrov Kumanudija in Neudorferja. Priprave so že dokončane. Izložba sama bo obsegala okrog 200 raznih vrst najboljših vin iz vse države in razne vrste sadja. Veliko zanimanje bo vsekakor vzbudila razstava štajerskih jabolk, ki jih je pridelala tvrdka Clotar Bovier iz Gornje Radgone.

Blago za blago

Huda gospodarska kriza vlada tudi v Zedinjenih državah in tudi tam gre trda za denar, čeprav je blaga v deželi več kot preveč. V svoji stiski so začeli ljudje trgovati po principu »blago za blago«. Tako je velika zveza farmarjev kupila v Braziliji nad 1 milijon vreč kave za svoje člane, kavo pa je plačala s 25 milijonov nemških žita. Tudi obleko, obuvalo in druge potreščine plačujejo ameriški farmarji direktno s svojimi pridelki. Ta trgovina se baje prav dobro razvija in ameriški listi poročajo, da opazujejo ameriške banke z velikim strahom ta nenavadni pojav.

Iz življenja Ivana Hribarja

Ivan Hribar je bil rojen dne 19. septembra 1851 v Trzinu, kamor se je priženil njegov oče na četrt grunta Hribarjeve matere. Najprej je obiskoval Ivan Hribar ljudsko šolo v Mengšu, nato pa v Ljubljani, kjer je trpel silno pomanjkanje. Ko je dovršil ljudsko šolo, se je vpisal na ljubljansko gimnazijo, kjer je dovršil nižjo gimnazijo, nato pa odšel v Novo mesto. Že v nižji gimnaziji je pričel prevajati pesmi in se poskušal tudi z originalnimi. Najprej je sodeloval pri Jeranovi »Zgodnji Danici« (1867), nato pri »Učiteljskem tovarišču«, kjer se je podpisoval s psevdonimom Trzinski. V Novem mestu je pridno širil med dijaki slovansko misel in se seznanil tudi že s češko in rusko literaturo. To njegovo slovansko prepričanje mu je nakopalo jezo nekaterih profesorjev, vsled česar je moral oditi z novomeške gimnazije. Kako priljubljen je bil med svojimi sošolci, se vidi iz tega, da so ga nekateri spremljali celo do Mirne Peči, za na pot pa so mu darovali sošolci 50 viržink. Po kratkem bivanju v Ljubljani je odšel v Prago, kjer je vstopil v službo pri banki »Slavijak«. Tu si je z vestnim delom pridobil zaupanje svojih šefov in ko se je ustanovila v Ljubljani podružnica banke, ker se je čisto zavožena v Trstu likvidirala, je bil Ivan Hribar imenovan leta 1875. za vodjo ljubljanske podružnice in nato leta 1880 še za vodjo zagrebške. Ivan Hribar je s tem postal gospodarsko neodvisen in mogel se je čisto posvetiti narodnemu delu.

Najprej je še zelo deloval na literarnem polju ter sodeloval pri »Jadranski Zarji«, »Primorcu« ter izdal l. 1872 skupno s Haderlapom pesniško zbirko »Brstec«. Nato pa je čisto opustil strogo literarno delovanje in se posvetil publicistiki. Ustanovil je tednik »Slovanc«, ki ga je izdajal od l. 1884 do 1887. Kasneje je Ivan Tavčar razširil program lista tudi na leposlovje. »Slovanc« je zagovarjal vseslovansko idejo in bil zelo radikalni ter vodil zlasti oster boj z »elastiki«, kakor se je imenovala skupina, ki jo je vodil Šuklje.

Obenem pa je pridno sodeloval tudi pri »Slovenskem narodcu«, kjer je obenem s Tavčarjem imel odločilno besedo. V svojih člankih je zlasti propagiral gospodarsko delo in z vso vmo podpiral Vošnjakovo prizadevanje, da se razširi zadružništvo.

Zgodaj se je tudi posvetil političnemu delu in bil izvoljen že leta 1882 v ljubljanski občinski svet, v katerem je ostal do leta 1910. V občinskem svetu je bil eden najbolj aktivnih članov in je sprožil celo vrsto nad vse koristnih predlogov ter si z njimi pridobil tako velik ugled, da je bil že leta 1890 izvoljen za častnega občana mesta Ljubljane. Ko je bil l. 1895 potres v Ljubljani, je bila vsa Ljubljana prepričana, da more biti ljubljanski župan samo mladi in agilni Ivan Hribar. Po odstopu župana Grasselija, je bil tudi v resnici izvoljen l. 1896. Ivan Hribar soglasno za ljubljanskega župana ter bil nato nepretrgoma župan do leta 1910, ko ga avstrijska vlada vsled njegovega slovanskega prepričanja ter odločnega nastopa za časa septembrski dogodkov ni hotela več potrditi.

Z izvolitvijo Ivana Hribarja za ljubljanskega župana se je pričela za Ljubljano nova doba. Z vso vmo se je lotil dela za obnovo od potresa porušene Ljubljane. Dosegel je državno podporo in uvedel velikopotezno pomožno akcijo, ki je omogočila, da je Ljubljana po potresu silno napredovala.

Ena največjih njegovih zaslug pa je zgraditev ljubljanskega vodovoda, za kar je bil tudi izvoljen za častnega občana. Mestna elektrarna, električna cestna železnica sta tudi dela Ivana Hribarja. Njegova zasluga je nadalje, da je prišla ljubljanska plinarna iz nemške posesti v mestne roke. Ena največjih zaslug Ivana Hribarja pa je ustanovitev ljubljanske Mestne hranilnice. Danes, ko je Mestna hranilnica naš najmočnejši denarni zavod, je šele prav mogoče

preceniti veliko dejanje, ki je bilo izvršeno z njegovo ustanovitvijo.

Nič manj važna ni bila kasnejša ustanovitev Ljubljanske kreditne banke, kar je zopet za sluga Ivana Hribarja.

Velike so bile zasluge Ivana Hribarja na gošpodarskem polju, toda nič manjše tudi na šolskem. Tu treba v prvi vrsti omeniti ponosno stavbo Obrbne šole. Zgraditev te šole kaže na dalekovidnost in velikopoteznost, ki je lastna le velikim ljudem. Če ne bi Ivan Hribar nič drugega storil, ko da je pridobil Ljubljani to šolo in ji preskrbel tako krasne prostore, bi si že s tem zasigural trajno mesto v zgodovini slovenske kulture.

Druge veliko dejanje Ivana Hribarja je bila ustanovitev mestnega liceja. Najprej z višjo dekliško šolo in kasneje z licejem je bil storjen šele prvi korak za osamosvojitve našega ženstva od upliva nemških šol. Pri tej priliki pa treba omeniti tudi velikega podpornika pri Hribarjevem stremljenju, mecena Gorupa, ki je postal pravi dobrotnik Ljubljane in vsega našega naroda.

Kot župan pa je skrbel Ivan Hribar za osnovno šolstvo in cela vrsta šol je bila zgrajena za časa njegovega županovanja.

Posebno vemo pa je pokazal Ivan Hribar za slovensko univerzo. V deželnem zboru je bil eden najvnelejših govornikov za to našo kardinalno zahtevo, kot župan pa je ustanovil vseučiliški odsek, čegar zasluga je bila, da so se mogli slovenski znanstveniki pripraviti z državno podporo na vseučiliško karijero in da se je po osvojenju moglo tako hitro ustanoviti slovensko vseučilišče. Dokler je bil Ivan Hribar župan ljubljanski, je tudi univerzitetni odsek delal, ko pa je prenehal biti župan, je bilo tudi konec vsega dela v tem odseku in dokaj obširen sveženj vseučiliškega odseka zaključuje Hribarjevo pismo, s katerim javlja svoj odstop.

Kakor za univerzo, tako je Ivan Hribar skrbel tudi za slovenske visokošolce in sploh diake, o čemur zgovorno pričajo »Radogoj«, Gorjupove ustanove in tudi drugi predlogi in dela Ivana Hribarja.

Pa še druge trajne zasluge si je pridobil Ivan Hribar za slovensko kulturo. Tako šteje Narodna galerija Ivana Hribarja med svojimi prvimi dobrotniki in ustanovitelji. Naše gledališče je moglo prebroditi težko krizo, v katero je zašlo vsled neuvidevnosti deželnega odbora, le vsled krepke podpore, ki jo je prejelo od mestne občine na pobudo Ivana Hribarja. A tudi naša Ciril-Metodova družba šteje Hribarja med svojimi ustanovitelji. Ni bilo pomembnega narodnega društva, ki ne bi moglo vedno računati na Hribarjevo podporo.

Ko je bil Ivan Hribar ljubljanski župan, takrat je vstajala Ljubljana iz potresnih razvalin in se pričela razvijati v moderno mesto. S silnom tempom se je razvijala in na mah spremenila svoje lice. V tem tempu mogoče ni bila vsaka stvar izvršena tudi brezhibno, ali vsaka je bila plod zdrave zamisli in če so nastale hibe, so bile te posledica premaloštevilnih pomagačev.

Ves razvoj Ljubljane pa se je vršil v znamenju slovenstva in slovanstva. Pod Hribarjem je dobila Ljubljana tudi na zunaj slovensko lice in postala je v resnici slovenska prestolnica in prava trdnjava naše narodne misli. Neločljivo je zvezano Hribarjevo ime z razvojem slovenske prestolnice in če kdo, potem je Ivan Hribar po pravici častni občan Ljubljane.

Cprav pa je bil Ivan Hribar silno zavzet z županskim poslom, je vendar našel še čas, da je bil eden najbolj aktivnih deželnih in državnih poslancev.

Prvič je kandidiral v kranjski deželni zbor l. 1889. v kmečkih občinah ljubljanske okolice proti Franu Povšetu. Toda tedaj ni imel uspeha. Nato je kandidiral v trgovski zbornici in s

pomočjo obrtnikov pri ožji volitvi premagal oficijelnega kandidata osrednjega volilnega odbora Moscheta. V deželnem zboru je razvil silno delavnost. Bil je član finančnega odseka, član odseka za deželno hipotekarno banko, železniškega in stavbnega odseka. Na njegovo iniciativo se je ustanovila deželna hipotekarna banka in njegova zasluga je, da se je zgradila železnica na Vrhniko. V deželnem zboru je postavil Ivan Hribar celo vrsto predlogov, s katerimi naj bi se omogočil razvoj slovenskega šolstva. Nad vse dalekosežen je bil Hribarjev predlog l. 1890., da se združijo vse slovenske pokrajine v eni upravni celoti. Seveda je označil tedanji deželni predsednik Winkler ta predlog kot neizvedljiv. Prav tako agilen pa je bil Ivan Hribar tudi kot državni poslanec ter zlasti skrbel za razvoj Ljubljane.

Ne na zadnjem mestu pa je treba omeniti Hribarjevo neumorno delo za razširjenje slovanske misli med Slovenci. Od dijaške doba pa do visoke starosti je bil Ivan Hribar vedno najvnelejši, najvztrajnejši in najvztrajnejši propagator slovanske misli. On je seznanil Slovence z velikim slovanskim svetom, in s svojimi potovanji v Rusijo, Češko, Poljsko in na slovanski jug je pridobil Slovence zanesljive prijatelje. Posebno pomembni so bili kongresi slovanskih novinarjev, ki so se vršili na Hribarjevo iniciativo. Vse te kongrese je večinoma tudi vodil Ivan Hribar, ki je bil za predsedstvo teh kongresov posebno usposobljen vsled svojega znanja slovanskih jezikov. Saj je skoraj perfektno obvladal vse slovanske jezike. Posebno živahno je bilo delo Ivana Hribarja za zblizanje vseh Slovanov v času balkanskih vojn, in njegovi pobudi se je zahvaliti, da je prišlo po prvi balkanski vojni do trenutnega sporazuma med Srbi in Bolgari in da so sprejeli Bolgari ruskega carja kot razsodnika. Številne so bile tudi konference Ivana Hribarja z drugimi vodilnimi možmi slovanskega sveta. Vse te konference so imele le en namen, da utrdje stališče Slovencev

v slovanskem svetu in da pride do sodelovanja vseh Slovanov, ker le na ta način je bilo mogoče premagati vedno večjo germansko nevarnost. Ivan Hribar nam je s svojo slovansko propagando odprl okno v svet in vsled njegovega dela so bila pripravljena tla za zjedinjene Jugoslovane.

Ni čuda, da je avstrijska vlada bila zlasti nasproti Ivanu Hribarju in njegovemu slovanskemu delu, saj je čisto pravilno čutila, da mora na podlagi tega dela nastati jugoslovanska irendenta. Zato je bil Ivan Hribar med prvimi, ki je moral plačati svoje slovansko prepričanje z ječo.

Po vojni je postal Ivan Hribar predsednik narodnega sveta v Ljubljani, član narodnega veča v Zagrebu ter ustavotvorne skupščine. Nato je bil imenovan za poslanika v Pragi, iz Prage pa je prišel kot pokrajinski namestnik v Ljubljano. Po letu 1925 pa se je odgnal političnemu delovanju.

Zlasti v zadnjih letih je doživel Ivan Hribar mnogo razočaranj. Ljudje, ki so bili vedno razgrizeni sovraženiki slovanstva, zlasti še Srbije, so prišli na vodilna mesta, dočim so bili potisnjeni v stran iskreni Jugoslovenci. Kljub vsem težkim razočaranjem pa Ivan Hribar tudi v visoki starosti ni izgubil svojega idealizma. To dokazuje vse njegovo delo in to dokazujejo tudi njegovi spomini, ki se končujejo z veliko izpovedjo o nezlomljivi veri v lepo bodočnost Jugoslavije. A tudi z opominom na vse one, ki dajo povod za defetizem in ki pozabljajo na krvno in jezikovno sorodstvo, ki veže vse Jugoslovane.

Življenje polno dela, idealnega in uspešnega dela je Hribarjevo življenje. In ob svoji osemdesetletnici more z vsem ponosom zaklicati, da si je s svojimi deli zgradil spomenik, ki ima trajno veljavo. In tega se zavedajo vsi Slovenci in zato se danes zgrinjajo z vseh strani čestilci Ivana Hribarja, da mu z vso ljubeznijo zakličejo: Na mnoga leta!

Svarilo kupujočemu občinstvu!

Cela Dravska banovina, zlasti pa mesto Ljubljana, je preplavljena z brezštevilnimi tujimi in domačimi trgovskimi potniki, ki obiskujejo privatne stranke in ponujajo blago ter perilo od hiše do hiše.

Številne pritožbe, ki prihajajo od kupujočega občinstva podpisane gremiju trgovcev, potrjujejo dejstvo, da je vse blago nakupljeno od takih trgovskih potnikov mnogo manj vredno in slabše ter ga končno prodajajo celo dražje, kakor ostali trgovci, ker morajo v prodajno ceno vračunati občutne potovalne stroške in provizije.

Tudi se je nadalje ugotovilo, da se od takih trgovskih potnikov, ki povečini sploh nimajo nikake trgovske naobrazbe in strokovne usposobljenosti, poleg tega ne posedujejo najmanjšega pojma o kvaliteti in vrsti blaga, ki ga ponujajo, nakupljeno blago ne more več vrniti, niti zamenjati in je vsaka reklamacija brezuspešna. Posledica tega je tožbeni postopek, kjer plača in izgubi tožbo navadno le kupec. V mnogih primerih je dokazano, da je bilo nakupljeno blago tudi sumljivega izvora in so imele prizadete stranke radi tega nevšečnosti z oblastmi.

Kupujoče občinstvo se torej ponovno opozarja, naj ne kupuje od nelegitimnih inozemskih, kakor tudi ne od domačih trgovskih potnikov, ki potujejo ponujajo blago, — nikakega blaga. Kočno opozarja gremij trgovcev vse, da je ponujanje blaga pri zasebnikih po zakonu strogo prepovedano in prosimo slavno občinstvo, da vsakega, ki ga zaloti pri prodaji blaga zasebnim strankam, prijavi bližnjemu stražniku, v njegovem lastnem interesu, da se s tem prepreči velike zlorabe in obvaruje pred škodo.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

Ivan Gregorc, l. r. načelnik.

Lojze Šmuc, l. r. tajnik.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Ni ni mogla zabrisati tega prvega vtiska. Od takrat se je je mož naveličal. Dal se je prestaviti v daljno deželo in z dvajsetimi leti je živela Nataša precej žalostno življenje, osamljena, zapuščena, boječa, nemirna, toda še vedno so njene mlade ustne izdajale sledove nekdanjega nasmeška, ki si ga na njih zaslutil, če si jo videl. V prvem hipu se je med njo in Konstantinom porodilo neko nežno prijateljstvo, kakor sta ga imenovala. V taki deželi, kot je Rusija, kjer je življenje svobodno in ni pod vplivom predsodkov, kjer vlada ravnodušnost za to, kar ljudje klepetajo, kjer se vzgoja omejuje na to, da nauči gojenca prijetnih občevalnih oblik, ne da bi mu popačila pristne narave, se nihče ne čudi naglo vzklikim in naravno izkazujočim se čuvstvom. Ko je Nataša prvič videla Konstantina, je govorila z njim kakor z nikomur poprej. Pri drugem sestanku mu je porogljivo oponašala razmerje z neko malo »rekli bi vznihujočo« studentko. Konstantin je bil silno presenečen, ko je ugotovil, da so v baroničinem salonu tako dobro poznali njegovo zasebno življenje, dasi ni živi duši črnil o Ariani. Bil je tako previden, da

ni tajil, ker se mu je zdelo bolj važno, če pokaže, da se ga te neosnovane govorice ne primejo. Toda Nataša se je vselej previdno spovračala k temu vprašanju, ki jo je očividno zanimalo. Konstantin je odgovarjal v kratkih, brezpomembnih besedah. Vendar pa je na razne načine pokazal nemir, ki ga je povzročala v njem zamotana narava mladega dekleta. Tudi je namigoval na prikriti dvoboj, ki ga mora bojevati z njo, odkar jo pozna; vse to je pripovedoval Nataši, ki ga je pozorno poslušala, samo na splošno, ne da bi se odkrito izpovedal. Vsa njena spretna vprašanja so imela isti smoter, hotela je zvedeti, kakšna čuvstva goji Konstantin do Ariane. Konstantin se ji je izmikal. — Končno se je Nataši silno zahotelo poznati Ariano. Ko je prvič o tem govorila s Konstantinom, je samo zmignil z rameni. Toda ni se dala kar tako odpraviti in o priliki je ponovila svojo željo. Pri vsakem srečanju je obnovila napad. To se je tolikokrat ponavljalo, da ji je moral Konstantin končno boljubiti, da bo govoril o stvari z Ariano. Izpolnil je svojo obljubo nekega dne, ko sta sedela v loži, gledajoč baletno predstavo.

Arijana ga je odločno zavrnila. Nataša jo je poznala po videzu in zdela se ji je čedna in prikupna.

Arijana pa je rekla s svojo običajno odločnostjo: »Prav nič me ne mika, da bi ugodila radovednosti tvojih prijateljic. Čemu me hočejo videti? Ker sem tvoja ljubica? Hvala, nisem za semenj. Sploh pa želim, da ne govoriš o meni.«

Z Natašo pa je Konstantin vendarle govoril o njej. Čim bolj se je spor med njima poglobljal, tem večja je bila njegova potreba, da bi z nekom govoril o teh vprašanjih, ki so ga tako vznemirjala. Ni izrazil nikakih osebnih namigovanj na svojo ljubico, ampak govoril na splošno o ruskih dekletih sedanjega pokolenja. Nekega dne ji je dejal:

»Ali ste že slišali o zvezi svobodne ljubezni, ki obstaja skoraj povsod v višjih razredih dekliških gimnazij, zlasti na jugu, v Kavkazu? Na svojih potovanjih sem nedavno srečal mlada dekleta, ki so mi razložila pomen in smoter takih zvez. So zares čudne. Ta dekleta, po večini krepkega duha, si domišljajo, da je Rusija poklicana, podeliti svetu novo civilizacijo, zato morajo najprej pasti vsi predsodki, ki tlačijo človeštvo preko trideset stoletij. Te male revolucionarke izjavljajo, da je devišstvo najbolj brezmiseln in poniževalen predsodek. One ne govorijo: Po katerih določilih zahtevate od mladih deklet, da morajo stopiti v zakon nedotaknjena? — Ker na ta način bi se jim vsililo v razpravljanje vprašanje zakona, toda o zakonu so že davno zaključile svoje razprave in ga odklonile. — Ampak poreko: Ženska ima prav tako pravico, svobodno razpolagati s svojim telesom, kakor moški. Če ji prija, ga bo uporabila, da obogati svoje izkušnje, ali v svoje veselje ali v povečanje svojega ugodja; skratka, razpolagala bo s svojim telesom izključno po svoji volji, in kadar se ji bo hotelo. V ljubezenskih zadevah ni postav. —

Jz Dravske banovine

d »Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine« št. 56, z dne 19. septembra 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o Narodni banki kraljevine Jugoslavije. — Pravilnik o znižani vožnji nezaposlenih delavcev. — Navodila za izvrševanje pravilnika o znižani vožnji nezaposlenih delavcev. — Razne objave iz »Službenih novic«.

d Razpis službe zdravstvenega inšpektorja. Na podlagi razpisa ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se razpisuje služba zdravstvenega inšpektorja pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje kraljevske banske uprave v Ljubljani. Prosilci za to mesto morajo predložiti po službeni poti s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravniki in zadostno kolkovanimi prilagami najkasneje do 10. oktobra 1931 pri kraljevski banki uprave Dravske banovine v Ljubljani.

d Premestitev. Od zagrebške prvostopne sodišča je premeščen k upravnemu sodišču v Celju tajnik 4 skupine I. stopnje g. dr. Ivan Lininger.

d Umetniška založba »Sejalec« vljudo prosi vse one, ki so prešli in obdržali I. ali II. serijo umetniških razglednic, da blagovolijo čimprej poravnati mali znesek, ako tega še niso storili.

d Sokol v Retečah. V nedeljo ob pol treh popoldne priredi sokolska četa v Retečah svoj prvi javni nastop. Ako le kdo, tedaj so gotovo sokolski bratje in sestre iz Reteč zaslužili, da se javnost njihove prireditve v največjem številu udeleži. Nastopajo moški in ženski naraščaj, člani, članice, škofjeloški Sokol kot matično društvo čete v Retečah se udeleži nastopa korporativno. Sokolsko društvo v Škofji Loki poziva vse brate in sestre svojega društva, da se zberejo v nedeljo pred Sokolskim domom na Mestnem trgu, od koder je točno ob 13. uri odhod vseh odelkov v povorki na telovadni nastop bratske čete v Retečah.

d Zahvala. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se ob zavrtitvi nad vse lepo uspele 42. velike skupščine v Laškem kar najiskreneje zahvaljuje ondodni C. M. podružnici za ves trud in izredno poštovanost, ki jo je izkazala za to slavo. Prav posebno pa se zahvaljuje g. predsedniku podružnice Iv. Četini, g. dr. Fr. Rošu, županu v Laškem, njegovi gospe soprog, blagajničarki gđ. J. Stegenškovi in celokupnemu odboru Prirčno se zahvaljujemo za lep sprejem p. n. učitelstvu in šolski mladini, mali sokolici Brinarjevi za ganljiv pozdravni govor, laškemu Sokolu, gasilskemu društvu in ravnateljstvu radio-termalnega kopališča za prepuščitev dvorane v svrhu zborovanja. Iskrena hvala vsem delegatom in družbenim članom, ki so prišli od daleč počastiti veliko skupščino. Topla zahvala zavrednemu prebivalstvu laškega mesta za nepričakovano pozornost in hvala vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je 42. velika skupščina tako veličastno izvršila. — Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

Slovensko planinsko društvo. Osrednji odbor naznanja, da se koča pri Triglavskih jezerih zapre v torek dne 22. septembra t. l.

d Zanimivo skioptično predavanje na Bledu. Na Bledu se bo vršilo v nedeljo dne 4. oktobra t. l. ob 15. uri popoldne v dvorani kina »Bled« zanimivo skioptično predavanje obče znanega in čislane alpinista g. dr. Julija Kugy-ja iz Trsta, o Julijskih alpih. — Ker je g. dr. Kugy poznan po svoji knjigi »Aus dem Leben eines Bergsteigers«, kot eden najboljših sodobnih alpinističnih pisateljev, priporočamo vsemu članstvu, da se tega predavanja v čim večjem številu udeleži.

d Pozor pred sleparskim ženinom. Kasin Jakupovič, rojen leta 1907 v Prijedoru, samski delavec, ki se izdaja tudi za prodajalca preprog Milana Radoševića, je izvalil v Celju pod pretezo poroke od Marije Sršanove 2000 Din in potem neznanomak pobegnil. Za Jakupovičem je uvedeno zasledovanje.

d Neznana utopljena. Orožniki od orožniške postaje Sevnica so našli v vasi Zgornje Brezo-

vo, občina Blanca pri Brežicah, na levem bregu Save razpadajočo žensko truplo, ki je ležalo v vodi dva do tri mesece. Neznanka je bila oblečena v črne kopalne hlačke, bila je srednje velike postave, blond las, spletenih v dve kiti. Najbrže je utonila ob priliki kopanja. Truplo so prepeljali v Sevnico in ga pokopali na tamšnjem pokopališču.

d Vlomna tatvina v Stojcih. Neznani tatovi so vlomili v stanovanje posestnika Sebastijana Zemljariča v Stojcih pri Ptuj in odnesli več kosov moške in ženske obleke, kakor tudi perila, zlatnine in srebrnine, v skupni vrednosti 10.692 Din.

d Harmoniko je ukradla. 27-letna Jožeta D., suhe in velike postave, v blagoslovljenem stanju, oblečena v ponošeno, zeleno obleko in slabe, nizke čevlje, je osumljena, da je ukradla iz zaklenjene hiše Francu Podreberšku v Gradišu, občina Podsreda, harmoniko na meh s kovčkom vred in en par moških čevljev v skupni vrednosti 850 Din in po tatvina neznankam odšla. Jožeta D. hodi okoli v družbi svojega moža Jožeta in vodi s seboj svojo 3-letno hčerko.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 673.9, termometer 11.6, relativna vlaga 86%, tiho, oblačnost 10, dež (2.6 mm), v Mariboru je kazal barometer 764.3, termometer 11.7, relativna vlaga 90%, smer vetra SW 1, oblačnost 10. Vsa opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila večer v Ljubljani 17.8 (10.4), v Mariboru 14.8 (11.7), v Mostaru 20.8, v Zagrebu 17.9 (11.6), v Beogradu 17.8 (17), v Sarajevu 12.4 (8.8), v Skoplju 27.9 (12.7), v Kumboru 22.4 (13.2), v Splitu 20.3 (11.6), na Rabu 20 (11.2). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sobota, 19. septembra: Januarij. Pravoslavni, 6. septembra: Jevdokije.

Nočno službo imata lekarni Trnkoezy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

* Prvi večer mednarodnih rokoborb. V četrti tek je prispela v Ljubljano pod vodstvom g. Lasarresa večja skupina rokoborcev. Med njimi so: Pero Kop (Jugoslavija), ljubljeneč ljubljanske publike, znan ji po lanskim mednarodnim rokoborb, v kateri je odnesel prvo nagrado, Ivan Romanov (Rusija), Alois Prohaska (Avstrija), Franc Rainer (Bavarska), Albert Sturm (Nemčija), Giulio Fravalini (Italija), Dušan Milovanović (Sedmograška) in Raoul Krause (Francija). Najlažji rokoborec je Rainer, ki tehta »samo« 110 kg, najtežja pa Romanov in Prohaska, ki tehta oba po 130 kg. Naš Pero Kop tehta 125 kg. V četrti zvečer so nastopili trije pari. Prohaska je premagal Milovanovića, borba med Fravalinijem in Krausom je ostala neodločena, Sturm pa je premagal Reinerja. Najbolj zanimiva je bila borba med Fravalinijem in Krausom, ki sta oba mojstra tehnike. Operirala sta precej z dvojnim nelsonom, ki pa jima očitno ne škodi, ker sta si znala pomagati iz njega. Publike je bilo prvi večer malo. Navzoča je bila večinoma mladina. No, drugi večer bo že bolj. Tako vsaj sodijo, ki so bili pri prvem večeru in se niso mogli načuditi krepkim postavam skoro vseh rokoborcev.

* Na okrajnem sodišču so pričeli vlagati volilne imenike. Poročali smo že, da bo v Ljubljani okoli 15.500 volilnih upravičencev. Končno število znaša po imenikih, ki jih je ljubljanska mestna občina predložila sodišču in jih je to tudi že potrdilo, 15.880. Volilni imeniki bodo prihodnje dni razgrnjeni na magistratu in na vpogled volilnim upravičencem v svrhu reklamacij. — Rok za vlaganje volilnih imenikov je podaljšan, ker nekatere okoliške občine še niso mogle predložiti imenikov.

* Abonma za sezono 1931-32 se sprejema še danes v soboto 18. t. m. v veži dramskega gledališča. Letos vlada za naše gledališče večji interes, kar dokazuje, da se je prijavilo že do sedaj več abonmentov, kakor pa jih je bilo v lanskem sezoni. Poznejši priglasijo za abonma se bodo sprejemali v pisarni gledališke blagajne

v zaodrišču dramskega poslopja. Opozarjamo na velike ugodnosti, ki jih v denarnem oziru nudi gledališki abonma, prav posebno pa še na to, da bo uprava letos ustavila vse druge olajšave in bo znižana vstopnina veljala samo za abonente.

* Pouk živih jezikov (francoščine, angleščine, nemščine, španščine, italijanščine) v skupinah in za posameznike. Poučujejo kvalificirane učne moči. Prijaviti se od 6. do 7. ure zvečer, Beethovnova ulica 7, pritličje. — Vodstvo: Prof. S. Guinot-Jeras.

* Uradne ure za pisarno Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani so določene takele: dopoldan od pol 9. do 12 in popoldan od pol 3. do 5. ure. V soboto od pol 9. do pol 1.

* Slaščičarna »OLGA« se odpre danes 19. septembra 1931 v pasaji palače »Viktorija« v Ljubljani. Za obilen obisk se priporoča Alojz Gallé. 2135

* Vojaško kolo ukradeno. Redovu kolesarskega bataljona Ljubiša Milovanovića je bilo ukradeno iz veže hiše št. 5 na Mestnem trgu kolo, vredno 1300 Din. Milovanoviću je bilo ukradeno med tem, ko se je mudil pri svojem komandirju, ki stanuje v omenjeni hiši.

* K natečaju za »Poštni dom«. Na svoji seji od 10. t. m. je po mnenju izvedencev načelstvo sklenilo podeliti prvo nagrado načrtu »Dom«, čigar avtorji so gg.: arh. Vinko Glanz, Stan. Rohman in Boris Kobe, odkupiti pa načrte R 11 in 132, od katerih se naj avtorji zgledajo v pisarni »Poštnega doma« Pred Prulami 1. Avtorji ostalih načrtov naj iste dvignejo istotam.

* Nedeljske avtobusne zveze v Moravce. K nedeljski Detelovi slavnosti bo vozil redni avtobus z odhodom ob 7.30 izpred »Figovca«. Ob 8.30 pa bosta vozila še dva posebna avtobusa, po potrebi bo pa še tudi tretji na razpolago.

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

* Iz bolnice. V splošno bolnico so se prišli zdraviti trije ponesrečenci: 44-letnega posestnika Leopolda Zajca iz Smartnega pod Smarno goro je sunil vol, ki se mu je splašil, v trebuh in ga nevarno poškodoval. — 40-letni posestnik Franc Anžlovar iz Sv. Križa pri Litiji je padel pri obiranju hrušk z drevesa in si zlomil levo roko.

* Karambol na Zaloški cesti. Podnarednik Anton P. od kolesarskega bataljona je zaletel na Zaloški cesti v tovarni avto Vevske papirnice, pri čemur si je pokvaril kolo in se tudi poškodoval. Ker se je takoj odpeljal naprej, ga niso mogli zaslišati. Sofer tovarnega avtomobila je izjavil, da njega za karambol ne zadene nobena krivda, ker je vozil pravilno in je dajal znake, medtem pa se je kolesar že zaletel v avto.

* Tatvina. Trgovskemu slugi Francu Muleju je bilo ukradeno izpred trgovine Legat v Prešernovi ulici kolo, vredno 1800 Din. — Mesarskemu pomočniku Albertu Pristavcu je bil ukraden iz mesarske delavnice na Domobranski cesti št. 27 rjav, usnjat suknič, vreden 900 dinarjev. — Iz hladilnice v mestni klavnici je bila ukradena mesariji Jerici Putrihovi zadnja četrt govejega mesa v vrednosti 420 Din.

* Kravo je izgubil. Posestnik Josip Virant iz Hlovice je prijavil policiji, da je 16. t. m. okoli 14. ure gnal njegovo očo Anton njegovo kravo s sejo na Dolenjski cesti proti domu. Ker je bil precej vinjen, se je blizu dolenjskega kolodvora zleknil v travo tik ceste in zaspal, krava pa je odšla neznanomak. Ker krave dosedaj še niso našli, sumi, da jo je kdo ukradel in odpeljal. Krava je rmena, ima bele lise in tehta 450 kg. Vredna je 3000 Din.

* Aretacije tatice. Čevljarškemu mojstru Albinu Erženu, Tavčarjeva ulica 4, je zmanjkal iz delavnice en par moških čevljev, vrednih 250 dinarjev. Kritični čas je bila pri njemu neka Marija Gorjančeva, ki si je naročila en par čevljev. Slučajno je prišel k Erženu, ko je bila Gorjančeva zopet v delavnici, čevljar Juntos z Dunajske ceste 12, in ga opozoril na Gorjančevu, da mu je lani ukradla en par čevljev in denar, čevljarju Šinkoviču pa prav tako en par čevljev. Gorjančeva je, prijeta, zaničala tatvino, policija pa je dognala, da je Gorjančeva v resnici ukradla Erženu čevlje in jo je aretirala.

* Hud pes. Knjigovodja Viktor Loseva je naznanil policiji, da ga je na vogalu Knafljeve in Bleiweisove ceste ugriznil pes neznanega lastnika v levo nogo nad členkom, in to brez vsakega vzroka.

Ptuj

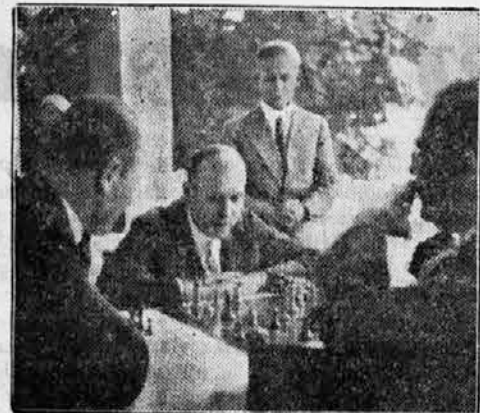
p Volilne imenike je mestna občina okrajnega sodišča predložila 17. t. m. Število volilnih upravičencev znaša 906. Pri zadnjih volitvah je znašalo število 956. Števil volilnih upravičencev je torej za 50 padlo, kar odgovarja nazadovanju števila prebivalstva pri letošnjem ljudskem štetju. Sosedna občina Breg je istokot že predložila novi volilni imenik; tam znaša število volilnih upravičencev 348 in je enako kakor pri zadnjih volitvah. Večina občin pujskega okraja volilnih imenikov še sploh ni predložila. One občine pa, ki so volilne imenike predložile, so opravile delo večinoma tako pomanjkljivo, da jih je sodišče moralo vrniti v svrhu izpopolnitve.

p Obstreljen z revolverjem. 12letni Srečko Babušek iz Krčevine pri Ptuj in njegov 14-letni brat Franc sta si dne 16. t. m. ogledovala samokres, nista pa vedela, da je nabit. Pri tej priliki je starejši brat v šal nameril proti svojemu mlajšemu bratu. Samokres se je sprožil in Srečko se je, zadet od krogle, s krikom zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil težko rano v trebuhu.

p Napad. Franc Plajnshek, posestnik v Dobni, je bil prepeljan v bolnišnico s po revolverju prestreljeno levo roko. Napaden je bil od nekega nepoznanega človeka, ki je pobegnil. Storitca zasleduje orožništvo.

Šoštanj

Umrli je nenadoma v visoki starosti 80 let vpokojeni višji davčni upravitelj g. Josip Fister. V Šoštanju je bival nad 30 let. Bil je vedno zaveden Slovenec, ki je moral mnogo pretrpeti za časa hudih narodnostnih bojev v Avstriji. Pogreb bo v soboto popoldne.

Astaloš — Vidmar
v sredi v ozadju Vidmar ml.

Člansko zborovanje Narodne strokovne zveze

V soboto 19. septembra t. l. ob 16. uri se vrši v prostorih gostilne Božič Glansko zborovanje Narodne strokovne zveze. Na tem zborovanju se bo razpravljalo o meznem gibanju in o drugih za nadaljni razvoj narodnega strokovnega gibanja v rudarskih revirjih velevažnih vprašanjih.

Nogometna tekma. V nedeljo 20. t. m. ob 16. uri se vrši na igrišču KS Amaterja predtekma za prvenstvo trbovelskega nogometnega okrožja med SK Amaterjem, Trbovlje in SK Dobrna, Trbovlje.

Akeija za brezposelne rudarje. Radi velike krize v rudarski industriji je bila večina rudarskih podjetij v Dravski banovini prisiljena, reducirati svoje delavstvo na minimum, tako da znaša redukcija v nekaterih podjetjih do 50 odstotkov delavcev. Posledica teh redukcij je, da je v Dravski banovini do 3000 brezposelnih rudarskih delavcev, ki ne morejo najti zaposlitve. Ker v drugih banovinah rudarska kriza ni zavzela takega obsega, se je Rudarska zadruga v Ljubljani obrnila na rudarska podjetja ostalih banovin s prošnjo, da sporočijo, če potrebujejo v svojih obratih rudarske delavce in da se z zadrugo sporazumejo glede zaposlitve brezposelnih rudarjev iz Dravske banovine.

Telesni zdravnik poglavarja zamorcev

V toku svojih potovanj je prišel naravoslovec Ivar Broman k nekemu divjemu plemenu v Afriki. Poglavarja je ozdravil s par Aspirin-tabletami, nakar ga je ta imenoval telesnim zdravnikom. Toda nekega dne mu kralj naroči, da naj preiskrbi, da se mu rodi sin. Kralj je skoraj zbesnel, ko mu je učenjak pojasnil, da Aspirin-tablete pri vsakem prehlajenju, revmatizmu in drugih bolečinah zanesljivo in hitro pomagajo, da se pa takim željam ne more ugoditi. — Vendar kralj tega ni popustil veljati in mu je grozil z smrtjo. Profesor Broman je uvidel, da je skrajni čas odpotovanja.

Gelje

* Število volilcev v mestni občini se je končno uradno ugotovilo. Znaša 1963 upravičenih volilcev, dočim je bilo l. 1927. le 1527 volilcev.

* Sokolsko društvo v Celju je uvedlo telovadbo moškega naraščaja s pričetkom nočoj ob 18. v mestni telovadnici. Vpisovanje novincev isotam.

* Prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 20. t. m. ob 15. bo na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna tekma med ljubljanskim Primorjem in celjskimi Atletiki. Igra bo zelo zanimiva.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 17. t. m. umrl 21letni Krstij Vojin, redov 12. čete 39. pešadijskega polka. Doma je bil iz Biliševske v poljaniškem srezu v Vardarski banovini.

* Nezgodaradi neosvetljenih vozil. V četrti tek popoldan je posestnikova hči Kragelj Olga z domačim voznikom peljala žito v Pocajtov mlino v Čretu. Ko sta se zvečer vračala domov, nista imela nobene luči na vozu. Na cesti v Čretu jima je prišel nasproti neki gostilničar na motornem kolesu, ki je bilo tudi brez luči. Vsled tega sta obe vozili v temi trčili. Kragljeva je padla z voza ter si zlomila levo nogo in dobila tudi sicer poškodbe. Kolesarja sta se tudi prevrnila in precej poškodovala. Ker nista mogla nadaljevati vožnje z motorjem, sta motor skril in se peš odpravila domov, ne da bi se zmenila za ponesrečenko. Železniški čuvaj na bližnjem železniškem prelazu je telefonično pozval rešilno postajo, ki je Kragljevo prepeljala v bolnišnico. Vozaka motornega kolesa pa je policija že naslednji dan izsledila.

* Zopet ponesrečen rudar. V rudniku Hudi jami je stroj potisnil 23letnega rudarja Sermeta Franca, doma iz Zgornje Rečice, k zidu tako močno, da mu je zmečkal boke. Sermeta so prepeljali v celjsko javno bolnico.

* Nezgodar. 2letna posestnikova hči Pižon Julijana iz Smartnega ob Paki si je 16. t. m. pri padcu zlomila desno roko. Zdravi se v celjski javni bolnici.

* Mestni kino predvaja danes in jutri zvočno opereto »Dunaj, mesto pesmi« s Charlotto Andorjevo in Igaom Symom v glavnih vlogah.

* Požari. Od početka avgusta je bilo v celjski okolici že nebroj požarov. Ljudstvo je prepričano, da je bil ogenj povsod podtaknjen. Požari so nastajali ponavadi ob sobotah ponoči ali v nočeh pred prazniki. Zaradi tega menijo, da je netil požare versko blazen zločinec. Oblasti so uvedle preiskavo v tej smeri, a doslej niso dosegle nikakršnih rezultatov. — In enoči sta nastala znova dva požara, eden v Ostrožnem, kjer je pričelo goreti pri posestniku Gabršku, drugi v Galski vasi, kjer je večeraj jutraj zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Koka.

Jz drugih banovin

Strašne posledice slabega vremena

Novosadska banska uprava je končno zbrala vse podatke o nesrečah in materialnih žrtvah ob priliki zadnjega orkana v soboto. V celnem je orkan zahteval v donavski banovini 19 smrtnih žrtev, 40 pa jih je bilo ranjenih, od teh 18 težko. Materialna škoda je pa ocenjena po dosedanjih podatkih na najmanje 6 milijonov dinarjev.

že spet žrtev alkohola

V vasi blizu Virovitice so žgali na domu Stjepana Sisa žganje. Pri tem se ga je mož, ki je bil že star alkoholik, spet napil. Okoli desete zvečer so prišli mimo hiše cigani, katere je poklical mož v hišo na pijačo, potem pa zahteval od žene v kuhinji, da jim pripravi za večerjo piščance. Žena pa se je njegovi zahtevi uprla, zato jo je mož udaril z držajem sekire, ko pa je hotel zamahniti v drugič, mu je zasadila žena v prsa kuhinjski nož, s katerim je pravkar rezala zelje. Mož je kmalu nato umrl. Orožniki so takoj uvedli preiskavo. Ugotovili so, da je bil mož v pijanem stanju vedno rabijaten, tako da je morala žena često bežati pred njim, če se ga je preveč napil. Tako je spet alkohol uničil eno družino.

b Smrt v mlinu. V varaždinskem Bregu je devetletni fant Zvonko Korenić prišel v mlino z levo roko tako nesrečno med kolesa, da so ga potegnili k sebi in mu strla prsni koš. Deček je bil na mestu mrtve.

b Češkoslovaško letalo je moralo pristati pri Križevu v sredo popoldne radi pregošte megle, ki je onemogočila vsakršno orijentacijo. V četrti tek letalo, ki ga je vodil češki častnik, nadaljevalo svoj polet.

b 130 francoskih turistov na Sušaku. Na Sušak je prispelo 130 francoskih turistov, da se peljejo z našo ladjo »Kraljica Marija« na Grško.

b Znižanje najemnin. V Varaždinu so sklenili hišni posestniki sami, da znižajo najemnine stanovanjem za 30 odstotkov. Na ta način upajo, da bodo najemniki bolj redno plačevali najemnino, ki ni sedaj nikakor v pravilnem razmerju s plačo. Ali bi naši hišni posestniki ne mogli storiti tudi kaj podobnega, če že ne drugi, pa vsaj tisti, ki imajo hiše še izpred vojne in dobivajo danes zanje na leto več najemnine, kot jih je pred vojno stala cela hiša.

b Jagnje z dvema glavama in šestimi nogami je razstavljeno v Zagrebu. Pač čuden slučaj v naravi.

b Zverinski oče. V Bjelovaru je bil v torek obsojen na eno leto ječe in 5 let izgube častnih pravic Franjo Horvat, oče petero otrok, ki je prislil svojo hčerko Maro, da je imela z njim nedovoljeno ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Pred sodiščem se je morala istočasno zagovarjati tudi Marija Horvat, ki je hčerki pomagala splaviti zanošeno dete. Bila je obsojena na pet mesecev zapora, med tem ko je bila hčerka oproščena, ker je delala vse to iz strahu.

Mladi književniki iz Londona v Ljubljani

Ljubljana, 18. septembra.

Davi so prispeli v Ljubljano zastopniki londonskega mladega pen-kluba: predsednik Taylor, tajnik Warnan in član komiteja Henderson. Na postaji jih je sprejel odbor ljubljanskega mladega pena s predsednikom prof. Francetom Vodnikom na čelu.

V teku dneva so si angleški gostje ogledali zanimivosti Ljubljane. Popoldne ob 5. uri se je v dvorani Slovenske Matice vršila slavnostna seja ljubljanskega Mladega pena, pri kateri so bili gostje navzoči. Zvečer pa je ljubljanski Mladi pen priredil angleškim književnikom v srebrni dvorani hotela Union slavnostno večerjo, katere so se udeležili poleg številnih mladih slovenskih književnikov tudi skoro vsi člani odbora starega Pena z Otonom Župančičem na čelu.

Pri večerji je prof. Vodnik pozdravil goste, nakar je v njih imenu odgovoril predsednik londonskega Mladega pena Taylor. Za njim pa je govoril tudi Oton Župančič, ki je s svojim angleškim nagovorom napravil lep vtis in žel mnogo spontanega odobravanja.

Angleški gostje se zelo simpatično izražajo o vseh, ki so jih dobili v Jugoslaviji in obeta, da bodo o vsem pisali in poročali, ko se vrnejo domov.

Drugi večer mednarodnih rokobor

Nocoj so se nadaljevale v veliki dvorani hotela »Union« mednarodne rokoborbe. Prva sta nastopila Prohaska (Avstrija) in Krause (Francija). Oba zelo močna borce sta v treh rundah poskušala zmagati, da odneseta zmago. Borba za ostala neodločena in se bo prihodnjič nadaljevala do zmage enega ali drugega. Krause se je vnovič izkazal kot nenadkriljiv mojster tehnike. Žal, da se je Prohaska boril zelo nesportno. Razumljivo je, da je prejel radi tega od sodnika ukor in da je vzbudil med občinstvom mnogo zgražanja. Kot drugi par sta nastopila Pero Kopp in Milovanović. Zmagal je Kopp po 3 min. 45 sek. Oba borce je občinstvo nagradilo s viharim ploskanjem. — Zelo napeta je bila borba med tretjim parom Travalinijem in Sturmom. Ostala je po treh rundah neodločena. — Rainer se je junaško boril proti silnemu Romanovu. Slednji je zmagal po 18 minutah.

Jutri nastopijo zopet 4 pari in sicer: Rainer proti Milovanoviću, Kopp proti Becku, Sturm proti Romanovu in v odločilni borbi Travalinij proti Krauseju. Publike je bilo nekaj več kot sinoči, prevladala je seveda zopet mladina.

Maribor

m Proračun mestne občine za leto 1932. V smislu § 69 občinskega reda za mesto Maribor se javno razglasa, da so proračuni o razhodkih in dohodkih za leto 1932, in sicer mestnega zaklada, gradbenega sklada, mestnih podjetij ter tujih, v upravi mestne občine se nahajajočih skladov, sestavljeni in da bodo javno razgrnjeni občanom na vpogled v mestnem knjigovodstvu 14 dni, in sicer od 19. IX. do vsehvi 2. X. 1931.

m Obisk avstrijskih sadjarjev. Te dni so se mudili v Mariboru in okolici avstrijski vinarski in sadjarski strokovnjaki, ki so si pod vodstvom dvornega svetnika Löschnigga z Dunaja ogledali tukajšnje vinarsko in sadjarsko šolo, nasade v Pekrah in Limbušu, Spodnještajersko sadjarstvo zadrugo itd. Iz Maribora so odpotovali v četrtek.

m Sprememba na okrajnem glavarstvu. Z večeršnjim dnem je bil g. dr. Hacin, dosedanji okrajni glavar za mariborski desni breg, premeščen za okrajnega glavarja v Prevaljah. Na njegovo mesto pa je bil imenovan dosedanji podglavar za levi breg g. Milan Makar.

m Učiteljem. Učitelji-pecvi se obveščajo, da bo danes v soboto ob 19. uri v I. nadstropju Nabavljalne zadruge prvi sestanek zaradi učiteljskega pevskega zbora. Sestanka se udeleži tudi dirigent g. Srečko Kumar.

m Gremijalna trgovska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje v vse razrede za šolsko leto 1931-32 bo v četrtek, dne 1. oktobra od 8. do 10. ure v prirodoslovnem kabinetu državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu 1, I., vrata št. 31 Ponavljalni in sprejemni izpiti pa bodo 2. in 3. oktobra. K vpisovanju se morajo prilesti vse potrebne listine in potrdilo o plačani šolnini 150 Din. Vsa ostala pojasnila se dobe v tajništvu trgovskega gremija.

m Pivovarna Union se ukine? Po mestu so se te dni razširile govorice, da misli pivovarniška družba Union ukiniti svoje podružnice v Mariboru. Vest je vznemirila vse gospodarske kroge, posebno pa delavstvo in uradništvo podjetja. Vendar doznavamo, da zaenkrat s tem ni računati in bo pivovarna obratovala še nadalje kakor doslej.

m Strokovni tečaj brivskih in frizerskih pomočnikov. V sredo zvečer je bil tu sestanek, pomočniškega zbora brivskih in frizerskih nametščencev, na katerem se je sklenilo, da se tudi letos priredi nadaljevalni strokovni tečaj. V vodstvo so bili od mojstrov izvoljeni gg. Franjo Novak kot predsednik, kot odborniki Drago Riedl in Štefan Doboj, od pomočnikov pa gg. Franjo Knez, Anka Zakrajškova in Oton Feit, za arhivarja Drago Dobošič, za namestnika Franjo Wirth. Takoj na sestanku se je vpisalo 14 pomočnikov in pomočnic, upati pa je, da se bo število še znatno zvišalo, ker je tečaj nujno potreben, če se hočemo popolnoma osamosvojiti, posebno v damski stroki. O pomenu in potrebi je obširno govoril posebno predsednik g. Novak. Tečaj se bo pričel 1. oktobra in bo trajal 6 mesecev. Vabijo se vsi zainteresirani, tudi samostojni mojstri, da se prijavijo. Čas in kraj vpisovanja se bosta še javila.

Proslava 50-letnice prost. gasil. društva v Žalcu

Velika manifestacija narodnega edinstva v prisotnosti bana dr. Draga Marušića

V nedeljo 13. t. m. je bil za Žalec slovesen praznik. To ni bila samo proslava zlatega jubileja gasilskega društva, ampak tudi velika manifestacija narodnega edinstva.

Svečanosti so se pričele že v soboto zvečer s svečanim sprejemom gostov in s povorko z bakljado po trgu, kateri na čelu je korakala železničarska godba iz Zidanega mosta. Obenem so bile prirejene tudi podoknice kumicam jubilejnega prapora domačega gasilskega društva. Med bakljado pa se je naenkrat oglašil »plat zvona«. In ni pretekla niti ena minuta, pa so že gasilci oddrli na avtomobilu z motorno brizgalno gasilni požar na Gomilskem, kjer je gorelo pri Košenini. To je na Gomilskem v kratkem času že tretji požar in sicer najbrže podtakljen.

V nedeljo zjutraj so že na vse zgodaj možnarji in topi oznanjali redek praznik. Po trgu je priredila godba budnice. Točno ob 9. se je pripeljal g. ban dr. Drago Marušić s svojim tajnikom. Pred občinsko hišo so bile g. banu najprej predstavljene kumice, potem pa zastopniki občine, društev in šole. Za tem je nagovoril bana g. župan R. Lorber, ki mu je v daljšem govoru orisal razvoj gasilskega društva, trga in narodnostnih bojov. G. ban mu je odgovoril, da je ponosen, da prisostvuje tako redkemu jubileju žalskega gasilskega društva, ki je matično društvo vseh društev v Savinjski dolini. To društvo ima tudi velik zgodovinski-naroden pomen, kajti ono je v kritičnih časih v vsej Sloveniji prvo uvedlo povelja v slovenskem jeziku. Potem so g. bana pozdravili še drugi funkcionarji, med temi starosta žalskega Sokola g. Vilko Senica. Končno je nagovoril zbrane gasilske vrste še zvezni starosta g. Turk.

Sv. mašo je daroval bivši žalski katehet, vojni kurat, sedaj katehet v Trbovljah, g. dr. Miroslov Ratej. Po maši je v daljšem govoru nagovoril zbrane množice dr. M. Ratej, potem pa je bilo razvite prapora s slovesno blagoslovitvijo, med katero so kumice in žalska dekleta pripela praporu trakove. Končno je bilo še zabijanje spominskih žebeljev, ki so se mu častno

odzvala vsa gasilska društva (56 po številu) in tržani.

Nato se je vršil slavnostni izredni občni zbor v lepo okrašeni risalni dvorani osnovne šole. Pred šolo je tvorila šolska mladina špalir, g. bana pa je sprejel s pozdravnim govorom upravitelj g. R. Vrečar, učenka Zupančeva pa mu je s prigodno deklamacijo izročila šopek. G. ban je bil vidno ganjen nad lepim sprejemom in je svoj nagovor otrokom zaključil z vzklikom na kralja in državo.

Občni zbor se je vršil po običajnih točkah dnevnega reda. Od 61 društev je bilo zastopanih 56 društev s 125 delegati. G. Pristovšek je takoj ob otvoritvi predlagal udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru in predsedniku vlade g. Živkoviću. Brzojavki sta bili sprejeti z dolgotrajnim navdušenim vzklikanjem in ploskanjem.

Na občnem zboru so vsi govorniki povdarjali, da so gasilci prvi in najzvestejši sodelavci kralja, ker so že davno pred 6. januarjem delovali v smislu njegovega manifesta, ker ne poznajo ne strankarstva, ne osebnega sovraštva. Na občnem zboru se je tudi sklenilo, da se gasilstvo stavi v službo požarne policije, da izsledi in izroči požigalce roki pravice.

Med občnim zborom je deputacija gasilcev izročila gospodu banu lepo spominsko knjigo. G. Josip Širca je bil ponovno aklamiran za častnega viteza sv. Florjana in mu je bila poslana tudi umetniško izdelana diploma.

Občni zbor je zaključil z navdušujočim govorom g. ban. Posebno je povdaril, da ni naloga gasilstva gasiti samo elementarne požare, ampak da je njihova dolžnost tudi gasiti požare, ki bi utegnili škodovati državi in narodnemu edinstvu.

Po občnem zboru je bil slavnostni banket, popoldne pa se je razvila animirana veselica v prostorni kleti žalske pivovarne.

K lepemu slavlju žalskega gasilnega društva se pridružujemo tudi mi z iskrenimi čestitkami in željo, da se isto razvija tudi v bodoče v istem pravcu v pomoč posameznikom in v oporo državnemu in narodnemu edinstvu.

Velik požar pri Makolah

Poleg hiše in gospodarskega poslopja je zgorela tudi živina

Poljčane, 17. septembra.

V sredo ponoči je izbruhnil v Mosteckem pri Makolah požar pri posestniku Pavlu Kolarju. To je že osmi požar v naši okolici v letošnjem letu. Kako je ogenj nastal, ne ve nihče, ker so vsi trdno spali tako, da bi skoraj našla smrt v plamenih 70 letni gospodar in njegova žena, če bi jih sosedje pravčasno ne zbudili. Ogenj je tokrat že objel hišo in gospodarsko poslopje in gospodar je mogel v naglici spraviti le še izkupček od telice. Denar pa mu je pozneje žalil padel iz žepa in zgorel v plamenih. Komaj sta gospodar in njegova žena zapustila hišo, se je že ta zrušila in pokopala pod seboj vse, kar je bilo v hiši, tako, da je bila v hipu uničena vsa oprava, perilo, obleka itd. Skoraj isto-

časno je pogorelo do tal tudi gospodarsko poslopje, v katerem so zgorele tudi tri krave. Poleg krav je zgorela tudi vsa krma, živež, gospodarsko orodje, vozovi in sploh vse. Tako, da je bil v trenutku gospodar ob vse premoženje, ki si ga je s težkim delom prigaral v dolgih letih.

Plamen je bil tako silen, da je neslo goreče ogorke daleč na okrog in so bili v resni nevarnosti tudi drugi posestniki. Poleg tega pa je gašenje oviralo še pomanjkanje vode, ker stoji hiša na bregu.

Nad 70 leten gospodar je zdaj popoln siromak in navezan le na milodare svojih sosedov. Zavarovan je bil le za 15.000 dinarjev, ki še od daleč ne dosegajo škode.

Dveletni deček utonil v apneni jami

Ne zapuščajte otrok brez nadzorstva

Sv. Križ, pri Litiji, 16. septembra.

Resnikovi, vulgo Srebrčkovi so bili v torek zjutraj na njivi pri kopanju krompirja. Doma sta ostala petletna Minka in dveletni Franček. Otrokoma je postalo dolgčas in sta šla k sosedu Prelogarju, ki jima je stric. Tudi tam ni bilo nobenega doma. Otroka sta začela klicati, nakar je prišla Prelogarjeva hči in jima dala kruha, ker sta tožila, da sta lačna. Otroka sta nato zavila na dvorišče, kjer se nahaja zapuščena apnena jama, mestoma pokrita s trhlenimi deskami. Začela sta pobirati po tleh orehe. Slujaj pa je hotel, da je mali Franček zašel na desko nad apnenčo jamo, ki se je, ker je bila trhla zlomila in mali Franček je padel z desko

vred v jamo. Deklica Minka je začela takoj klicati na pomoč, toda rešitve za Frančka ni bilo več. Predno so prišli sosedje, je deček že utonil. O tem so bili takoj obveščeni križki orožniki, ki so takoj prišli na lice mesta z komandirjem g. Karo na čelu in ugotovili dejanski stan. Zalostno preminulega Frančka so položili na mrtvaški oder in ga v sredo 16. t. m. pokopali pri Sv. Križu. Dogodek je napravil na prebivalce cele okolice velik utis in vsi sočustvujejo z nesrečnim Srebrčkom, kateremu se je na isti način in na istem mestu pred 2 letoma utopila njegova žena pok. Marija Resnik.

Oče in sin na zatožni klopi

Pretep s koli in noži — Težka obsodba

Maribor, 18. septembra.

Pred malim kazenskim senatom sta se morala danes zagovarjati 47-letni posestnik Rudolf Rošker iz Rožice ter njegov sin Janez radi zločinstva zoper življenje in telo.

Dne 5. aprila t. l. sta šla Vake R. in Slanič A. mimo doma vinarja Simiča Josipa. Ko je Slanič zagledal Siniča, ga je vprašal, kje je Siničev sin Rudolf, ki je bil takrat v zaporu. To je dalo povod, da so se imenovani začeli zmerjati in končno pretepati. Slanič in Vake sicer nista bila poškodovana, Sinič pa je zadel od Vakejevega udarca z zaprtim nožem lahko poškodbo na glavi. Radi kričanja so prišli Rošker Janez in Rošker Rudolf. Roškerjevi so hoteli Slaniča in Vakeja pomiriti, vendar brez uspeha, ker sta Slanič in Vake še naprej izživala in potegnili celo nož. Zato s palicami pogнали Slaniča in Vakeja v beg. Slanič pa je na begu padel, nakar so g. Roškarji pretepli s palicami. Rošker Janez je pograbil nož in sunil z njim Slaniča Alojza v hrbet, tako da je radi te poškodbe obstojala nevarnost za življenje. Ko se je Slanič pobral, ga je Rošker Rudolf z močnim debelim kolom udaril po levi roki ter mu s tem povzročil zlom leve nadlehtnice.

Pri današnji razpravi je Rošker Janez priznal dejanje in krivdo ter se je zagovarjal, da je Slanič zamahnil z nožem proti njemu ter mu prerazil srce in da ga je to razjezilo, da je skočil za njim in ga z nožem sunil v hrbet. Rošker Rudolf je zanikal vsako krivdo in se zagovarjal, da Slaniča vobče ni udaril. Številne priče pa so izpovedale, da je Rošker Rudolf udaril Slaniča, zato je bil obsojen na 3 mesece težke ječe, njegov oče Rošker Janez pa na 7 mesecev težke ječe. Razen tega mora plačati Slaniču 812 Din za bolniške stroške in 3000 Din za bolečine.

Seja magistratnega gremija

Stavbna dovoljenja za 10 hiš in eno tovarno. — Številna dovoljenja za uporabo hiš.

Ljubljana, 18. septembra.

Na današnji seji magistratnega gremija je bilo sklenjeno:

Vsakemu slaščičarju se dovolita za prodajo slaščic na javnih prostorih po dva stalna prostora. — Tovarna Pollak se pozove, da odpravi požarno-polijske nedostatke. — Dovolj se Vinu Jermanu zakup sveta, na katerem stoji kiosk za trafiko. — Odkloni se prošnja Antonije Labornikove, da se ji odkupi prodajna baraka v Zvezdi. — Podjetju Siemens Halske se vrne kavčija za zgradbo ceste električne železnice. — Glede nove motorne Magirus lestve za poklicno gasilstvo se sklene stopiti v pogajanja s tvrdko Magirus. — Električna ura s Franciskanskega mostu se premesti na Karlovski most, ona v Zvezdi pa na Ambrožev trg.

Stavbna dovoljenja.

Stavbna dovoljenja prejmejo:

Recih Franjo za gradnjo hiše na Cesti dveh cesarjev, Zilič Bogdan za ograjo v Verstovškovi in Langusovi ulici, Trgovsko bolniško in podporno društvo za kanalizacijo na Zaloški cesti, Ciglar Franciska za adaptacijo gostilniškega lokala, Mivka 23, Hočvar Pavla za gradnjo hiše v Hajdrihovi ulici, Geršak & Co. za spremembo načrtov za poslopje v Prečni ulici, Rozman Franc za gradnjo gospodarskega poslopja, kot provizorij, Vodnikova cesta, Šeme Anton za nadzavo I. nadstropja v Kopališki ulici, Gerkman Ludvik za gradnjo trinadstropne hiše na Cankarjevem nabrežju, inž. Pirc Ciril za ograjo na Vilharjevi cesti, Zerjav Rado za gradnjo hiše na Rakovniku, Pelikan Jožef za gradnjo hiše v Trnovem, Baydek Josip za gradnjo hiše, Kapucinsko predmestje, Zorec Franc za gradnjo pralnice in dvorane, Gerbičeva ulica, Jurca Ivan, za gradnjo lesene hiše v Grablovičevi ulici, Prosvetno društvo pri Sv. Krištofu za gradnjo lesene dvorane pri Sv. Krištofu na Dunajski c., provizorično na 5 let, Lajovic Emil za gradnjo skladišča v Kamniški ulici, Kafol Ida za gradnjo hiše v Podlimbarskega ulici, Mohorič Lovro za gradnjo hiše v Sp. Šiški, Pestotnik Ivan in Kralj Ivan za gradnjo tovarniškega poslopja ob Dolenjski cesti, Krljič za petnadstropno hišo ob Masarykovi cesti.

Uporabna dovoljenja:

Uporabna dovoljenja prejmejo:

Kler: c Franc in Klemen Rudolf za uporabo hiše v Staretovi ulici, Starbok Ciril za uporabo hiše v Herbersteinovi ulici, Zadruga hotelirjev, kavarnarjev in gostilničarjev itd. za uporabo hiše na Privozu, Sušteršič Jakob za uporabo hiše v Podmilščakovi ulici, Hudnik Jožefa za uporabo prizidka v Hradeckega vasi, Pister Franc za uporabo I. nadstropja in adaptacijo na Zaloški cesti, Mavrič Anton za uporabo hiše, St. Petersko predmestje, Senk Ivan in Josipina za uporabo hiše v Pleteršnikovi ulici, Čizman Josipina za uporabo hiše v Krakovskem predmestju, Ham Josipina za uporabo prizidka in adaptacijo, Komenskega ulica, Marovt Ivan za uporabo gospodarskega poslopja na Vidovdanski cesti.

Raznoterosti.

V reklamacijsko komisijo za volilne imenike se imenujejo: načelnik župan dr. Puc, namestnik podžupan prof. Jarc, člana dr. Modic in dr. Šubic, namestnika Likozar in Olup. — Nabava 500 kubičnih metrov drv za magistat je bila razpisana. Določil se posebna komisija, ki pregleda drva pri treh najcenejših ponudnikih glede kvalitete. — Za kanalizacijska dela na Galusovem nabrežju se dovoli kredit v znesku Din 35.000. — Sedanja brv ob prislinski delavnici se provizorično prestavi k splošni bolnici.

Tržič

d Na otvoritev nove poti od Zeleniške koče v Konec Zelenice na sedlo Belščica, ki se vrši v nedeljo 20. t. m. znova opozarja vse prijatelje Karavank in vse prijatelje Zelenice in Stola tržiška podružnica SPD, P. n. gostje naj se poslužijo rednih sobotnih vlakov, rednega jutranjega izletniškega, ali pa direktne avtobusne zveze iz Ljubljane izpred Figoveca. Odhod avtobusa ob 6. uri zjutraj, pozdrav in sprejem gostov ob pol 8. uri pri cestarski hišici na Ljubljanski cesti km 52-2.

Ponovitev krasne igre »Sveti plamen«, ki jo je z največjo pridnostjo našteliral sokolski gledališki oder, bo v nedeljo zvečer točno ob 8. uri. Vabimo vse občinstvo, da se točno drži določene ure. Konec ob 10. uri. Vprizoritev te igre je bila gotovo ena najboljših, kar smo jih doživeli na sokolskem odru.

Izpred senata trojice

Ljubljana, 18. septembra.

Dne 27. julija t. l. se je 64-letni užitkar Urij Suštaršič iz Mavčič podal kmalu po 21. uri v sobo poleg hleva k počitku. Kmalu po ponoči je začel iz hleva kokodakanje kokoši, radi česar je sumil, da je v hlevu kokošji tat.

Skočil je takoj iz postelje in se naslonil na okno, kjer je precej dolgo stonel. V tem je opazil, da prihaja iz hleva oženjeni zidar Franc J., nad katerim je takoj zavpil: »Pusti kure pri miru!« Po teh besedah se je J. začel odmikati in ko je bil oddaljen kakih 15 korakov od Suštaršiča, je v hlevu proti oknu njegove spalne sobe. Ustrelil je štiri- ali petkrat in ga z zadnjim strelom zadl v vrat, dočim so druge kroglice zadele v zid, oz. v okvir v oknu. Poškodovani mu je zgornjo plast živčevja, tako da mu je roka nekoliko ohromela in se je njegova delazmožnost zmanjšala za okoli 25%.

Franc J. je dopoldne stal pred senatom trojice, obtožen zločinstva zoper življenje in telo. Obtoženec je zanikal, da je streljal na Suštaršiča in se je zagovarjal, da je kritično noč spal doma in da domače hiše sploh ni zapustil. Ta njegov zagovor je sicer potrdila obtožbenica žena Rozalija, toda Suštaršič je z vso sigurnostjo potrdil, da se v osebi obtoženca ni zmotil, ker ga je povsem dobro spoznal. Obravnava je bila v svrhu zdravniške preiskave poškodovanca preložena na 29. t. m.

Jajca — druga najvažnejša postavka našega izvoza

Poleg lesa izkazuje naša trgovinska bilanca najvažnejšo izvozno postavko — jajca. Naša država je predvsem žitarska država, tako jo vsaj označujemo mi sami in tudi inozemski poslovni svet. Medtem pa nam bilanca pove nekaj povsem drugega; v prvih šestih mesecih t. l. smo izvozili pšenice za jedva 8,8 milijonov Din, jajc pa smo v istem časovnem razdobju poslali v inozemstvo za preko 303 milijonov Din. Od vseh naših izvoženih izdelkov in pridelkov zavzemajo jajca častno mesto v odstotkih vsega izvoza (13,09%). Če prištejemo tej količini še perutnino, ki predstavlja 2,24% vsega izvoza, pridemo do naše najvažnejše izvozne postavke do lesa, ki zavzema v letošnji prvi polovici leta 14,96% vsega izvoza.

Tudi cene jajc so se v teku prvega polletja znižale, zato smo tudi pri isti količini, izžrli letos polnih 28 milijonov Din manj. Naš največji odjemalec jajc je Italija, ki je v prvi polovici l. prevzela za 104 milijonov Din blaga. V Nemčijo smo v istem času izvozili za 90 milijonov, v Avstrijo za 57,6 milijonov, v Švico za 48,3 milijonov Din jajc.

Velik izvoz jajc v Italijo je treba tolmačiti na ta način, da Italija dve tretini uvoženih jajc zopet dalje izvozi. Italija vrši tudi v tem predmetu, kakor tudi v raznih drugih, komisij-ske posle na račun svojih stalnih komitentov. Največ blaga pošilja Italija v Nemčijo, dalje v Švico, Anglijo, Španijo in Argentino. Te posle si je usvojila Italija radi boljšega sortiranja in konfekcioniranja blaga, kakor tudi s pomočjo svojih brzih parobrodskih vez, in s transportnimi sredstvi, ki dovoljujejo hiter in siguran

prevoz. Predvsem razpolaga Italija z veliko množino specialnih vagonov-hladilnikov in parobrodov, ki so za tako blago opremljeni s posebnimi hladilnimi napravami. Mi bomo še dolgo navezani na posredovanje Italije, proti pa nam opasna konkurenca s strani Poljske, Albanije in evropske Turčije, ki se na italijanskih tržiščih čedalje uspešneje uveljavljajo. Naš izvoz sicer stalno narašča, vendar bomo morali posvečati temu tržišču še prav posebno pažnjo. Od vseh uvoženih jajc v Italijo znaša naša udeležba eno tretino.

Glavna tržišča naših jajc so Milan, Genova in Turin. V Milanu obstoji nekaka jajčna borza pod firmo Delniška družba živinskih trgovcev. Družba poseduje 40.000 m² veliko in zagrajeno tržišče, ki se deli v dva dela. Prvi oddelek služi za prodajo na debelo in za klanje živine.

Tržišče posluje trikrat na teden, ponedeljek, sredo in petek. Posebna komisija sestavlja na podlagi zaključkov uradna poročila, ki se publicirajo vsak ponedeljek.

Naš izvoz jajc v Italijo je zelo slabo organiziran. Predvsem je treba ugotoviti in voditi evidenco, koliko se izvozi in kdo izvaža. Slučajnostne in neizkušene izvoznike bi bilo treba izločiti. V prvi vrsti pa je potrebno nabaviti moderna prevozna sredstva, da bi mogli izvažati v Italijo tudi v poletnih mesecih, kar je sedaj onemogočeno. V očigled izredne važnosti naše produkcije jajc in perutninarstva bi bilo umestno temu vprašanju posvetiti vso ono pažnjo, tudi na najvišjih mestih, analogno kakor se je to izvršilo v drugih panogah poljedelstva.

Vloge na Zbornico za TOI za izdajo potrdil v svrhu oprostitve skupnega davka na poslovni promet

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja tvrdke, ki si žele izposlovati za blago, ki je oproščeno carine in ni namenjeno za preprodajo, da morajo v prošnji za izdajo zborničnega potrdila, katero potrebuje v ta namen pri carinarici, navesti za vsako pošiljko posebej blago, katero žele uvoziti po vrsti in množini. Obenem morajo izjaviti, da dotično blago potrebujejo res samo za lastne industrijske namene in ne za preprodajo, pri sirovinah in polizdelkih pa navesti, za katere izdelke jih nameravajo porabiti. Ako želijo, da se jim za uvoz sirovin, ki jih stalno in sukcesivno uvažajo, izda generalno potrdilo z veljavnostjo za dobo šestih mesecev v smislu odloka ministrstva financ, oddelek za davke št. 27.667 z dne 16. julija 1931, naj v svoji prošnji tudi točno navedejo po vrstah in količinah vse sirovine in polizdelke, ki jih bodo predvidoma rabile in uvozile v dobi prihodnjih šestih mesecev, kot to predpisuje dotični razpis. Prošnje za izdajo generalnih potrdil morajo prosilci opremiti s štampiljko in podpisom tvrdke, ki želi doseči olajšavo. Nadalje opozarja zbornica na to, da izdaja potrdila v svrhu carine prostega uvoza ločeno od potrdil za oprostitve od skupnega davka na poslovni promet. Združeno potrdilo izda zbornica le, ako tvrdka to izrecno želi in ako v svojem dopisu izjavi, da potrebuje dotično blago za lastne industrijske svrhe, ne pa za preprodajo. Potrdila za carine prosti uvoz je treba razlikovati od potrdil v svrhu oprostitve skupnega davka. Pri potrdilih za carine prosti uvoz potrdi zbornica le obstoj tvrdke, ki želi uvažati dotično blago in predmet, s katerim se dotična tvrdka bavi, dočim potrdi na potrdilih za davka prosti uvoz tudi, da potrebuje tvrdka uvoženo blago za industrijske namene.

Spremembe v železniškem voznem redu

Kraljevska banska uprava razglasi: Dodatno k razglasu z dne 14. 9. 1931 VIII. br. 5252/1 v zadevi zimskih voznih redov avtobusnih podjetij se ta obveščajo, da nastopijo po naknadno dobljenem sporočilu direktije državnih železnic v Ljubljani z dne 14. 9. 1931 št. 34.570 II—1931 počenši s 4. oktobrom 1931 v železniškem zimskem voznem redu sledeče spremembe: 1. Nočni brzovlak št. 8/D 190 Zagreb—Dunaj z odhodom iz Zagreba ob 20.35 in prihodom na Dunaj ob 6.51 izostane, vozi pa mesto tega ta brzovlak po sledečem voznem redu: Zagreb gl. kol. odhod 22.31, Zidani most prihod 0.50, odhod 1.00, Maribor gl. kol. prihod 2.56, odhod 3.45, Dunaj prihod 9.15. — 2. Brzovlak št. D 31/902 Jesenice—Podbrdo voza za 10 minut kasneje, t. j. Jesenice prihod ob 7.00 odhod 7.20, Bistrica Boh. jez. prihod ob 7.54, odhod 8.02, Podbrdo prihod ob 8.13, odhod 8.23. Vse ostale spremembe so objavljene že v stenskem voznem redu, veljavnem od 15. maja 1931.

Gospodarske vesti

× Borzni sestanki. Od uprave Ljubljanske borze smo prejeli: Čast nam je sporočiti Vam, da nam je bilo danes dostavljeno rešenje ministrstva financ Br. 101791-II od 15. septembra 1931 sledeče vsebine: »Da se borzni sestanki na borzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, počenši od 16. septembra t. l. vrše istočasno in to od 11. ure 30 minut do 12. ure 15 minut ter se v tem času obnavljajo posli z državnimi papirji, devizami in valutami.

× Obranje tobaka. V Hercegovini bo v nekoliko dneh zaključeno letošnje obranje tobaka. Letos je bilo v vsem zasajenih 186.500 milijonov tobakovih stebel. Radi velike suše v poletnih mesecih se računa, da je usahnilo okroglo 15% od zasajenih stebel. Vseled zelo nepovoljnih vremenskih prilik bo letina za polovico manjša od lanske.

× Kvaliteta letošnjih vin na Dolenjskem. Poljedelska šola na Grmu je v svojem vinogradu na Trški gori analizirala letošnji pridelek in

dobila sledeče rezultate: Rizlingov silvanec 18,2% sladkorja, 9‰ kisline, Beli burgundec 21% sladkorja, 7‰ kisline, črni burgundec 20,2% sladkorja, 7‰ kisline. Rolandec 17,2% sladkorja, 8‰ kisline. Zeleni silvanec 18% sladkorja, 8,5‰ kisline. Rdeči silvanec 17,8% sladkorja, 8‰ kisline. Rdeči traminec 19,2% sladkorja, 8,5‰ kisline. Kraljevina 13,3% sladkorja, 6‰ kisline. Analiza je pokazala, da je letošnji odstotek sladkorja višji od lanskega, medtem ko je odstotek kisline manjši. V splošnem se smatra, da bo letošnja trgatve dala prav dobro kapljico, posebno še, če se bo vreme zboljšalo.

× Češkoslovaška žitna komisija dovolila uvoz 1000 vagonov naše pšenice. »Prager Tagblatt« poroča, da je komisija za uvoz žita dovolila uvoz 1000 vagonov jugoslovanske pšenice.

× Bata na Poljskem. Iz Varšave poročajo, da je Bata nakupil v okolici Oswiecizma večji kompleks gradilšč, na katerih namerava sezidati veliko tovarno čevljev. V tovarni bo zaposlenih 6000 do 10.000 delavcev.

× Nove devizne odredbe na Madjarskem. Madjarska Narodna banka je odredila, da smejo osebe, ki potujejo v inozemstvo, nabaviti za izvoz največ 150 pengov v valuti, vsak izvoz deviz pa je popolnoma nedopusten.

Dobave

Direkcija drž. železnice kraljevine Jugoslavije v Subotici nujno potrebuje 2000 kg konceptnega papirja za litografijo 42×68 od 24 kg. Pismene ponudbe je poslati na Direkcijo drž. železnic v Subotici za dan 21. IX. Interesentje se vabijo, da pošljejo tej direkciji pismene ponudbe za odredni dan 21. IX. v s pečatnim voskom zaprtih kuvertah z nadpisom zunaj: »Ponudba k broju 39195 za dan 21. IX. 1931. god. od ponudjača N. N.«

Borzna poročila

dne 18. septembra 1931.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 18. septembra. Amsterdam 2284-06 do 2290-90, Bruselj 786-85—789-21, Curih 1104-75 do 1108-05, Dunaj 795-40—797-80, London 275-98 do 275-90, Newyork kabel 5660-36—5677-36, Newyork 5649-36—5666-36, Pariz 221-89—222-55, Praga 167-59—168-09, Trst 296-06—296-96.

Zagreb, 18. septembra. Amsterdam 2284-06 do 2290-90, Dunaj 795-40—797-80, Bruselj 786-85 do 789-21, London 275-98—275-90, Milan 276-06 do 276-96, Newyork kabel 5660-36—5677-36, Newyork ček 5649-36—5666-36, Praga 167-59 do 168-09, Curih 1104-75—1108-05.

Beograd, 18. septembra. Amsterdam 2284-06 do 2290-90, Dunaj 795-45—797-80, Bruselj 786-75 do 789-29, Curih 1104-75—1108-05, London 275-98 do 275-90, Milan 276-09—276-96, Newyork 5649-36 do 5666-36, Pariz 221-89—222-55, Praga 167-95 do 168-09.

Curih, 18. septembra. Beograd 9-04, Pariz 20-0825, London 24-8925, Newyork 512-25, Bruselj 71-225, Milan 26-80, Madrid 46-25, Amsterdam 206-75, Berlin 120-80, Dunaj 72, Stockholm 137-205, Oslo 136-90, Kopenhagen 136-90, Sofija 3-715, Praga 15-17, Varšava 57-35, Budimpešta 90-025.

Dunaj, 18. septembra. Amsterdam 286-90, Beograd 12-5525, Bruselj 99-08, Bukarešta 4-2387, London 34-5762, Madrid 64-50, Milan 37-23, Newyork 711-20, Pariz 27-915, Praga 21-0762, Sofija 5-1530, Stockholm 190-25, Kopenhagen 189-90, Varšava 79-66, Curih 138-80.

Vrednostni papirji.

Zagreb, 18. septembra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 65—68, voj. škoda ar. 265—270 (290, 272, 275, 273), kasa 265—275, dec. 268 do 270 (277, 275, 272, 270), 4% agr. obv. 40 bl., 7% Blaire 59-50—60 (62, 61, 60-50, 60, 59-50), 8% Blaire 70 bl., 7% pos. hipot. b. 61—64, 6% begl. 40—44. — Banke: Hrvatska 50 d., Pražedion 957-50—965, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Obrtna 36 d., Srbska 188 do 189, Ljublj. kredit 120 d., Mednarodna 68 d., Narodna 3.600—4.000. — Industrije: Zemaška 110—114 (114), Narodna šum. 25 d., Gutt. 105—110, Sečerana Osijek 200—201 (200), Trboveljska 190—200, Slavonija 200 d., Vevče 120—122, Danica 75 bl., Drava 192-50—200, Brod vagon 55—60, Ragusea 300 bl., Jadran. 460—480, Oceanija 190 bl.

Dunaj, 18. septembra. Bankverein 13-75, Priorite 81-75, Trbovlje 22—.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu London, 18. septembra, 7% Blaire 58-50 do 60-50.

Newyork, 18. septembra, 8% Blaire 65—70, 7% Blaire 57—59, 7% pos. DHB 60—61.

Žitna tržišča.

Novi Sad, 18. septembra. Pšenica: Cene, kakor so odredene po zakonu. — Koruza: bačka, okolica Sombor 100—102-50, gornjeban. 95—97-50, južnoban. 92-50—95, srem., okolica Indija 100—102-50, srem., okolica Sid 104—106. Otrubi: bački, pšenični v jutu vrečah 92-50 do 95. — Tendence: neizpremenjena, za koruza: čvrsta. Promet: skupno 44 vagonov.

Sombor, 18. septembra. Pšenica: bačka, Tisa šlep, 80 kg, 1% 175—240, bačka, Tisa šlep, 80 kg, 1% 173—236, bačka, Begej šlep, 80 kg, 1% 172—234, ban., 79 kg, 2% 170—230, bačka, 79 kg, 2% 169—228, bačka, Tisa šlep, oko'ica Kula, 80 kg, 2% 172—234, bačka, ban. Dunav šlep, 79 kg, 2%, Crvenka 168—226, srbska, ladja Dunav, 73 kg, 3% 165—220, srbska, ladja Sava, 77 kg, 3% 164—215, srbska, 78 kg, 2% 165—200, gornjeban. železn., 80 kg, 1% 170 do 235, dolnjebačka, okolica Sombor, železn., 79 kg, 2% 165—225.

Budimpešta, 18. septembra. Tendence: mirna. Promet sreden. Pšenica: dec. 10-30—10-40 (10-38—10-40), marec 11-50—11-68 (11-59—11-61). Rž: marec 11-45—11-60 (11-60—11-61). — Koruza: maj 12-47—12-62 (11-61—11-63).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence neizpremenjeno slaba, promet 1 vagon rezane bukovine.

Sport

Zanimiva statistika poseta nogometnih tekmovalj

Savezni kapitan g. ing. Boško Simonović je sestavil zanimivo statistiko o posetu nogometnih tekmovalj pri posameznih nogometnih prireditvah. Iz podatkov g. Simonovića je razvidno, da je v letošnji sezoni nogometa prednjačil v številu posetnikov Zagreb s 39.429 gledalci, v Beogradu se je nogometnih prireditev udeležilo v istem času 31.994 oseb, v Ljubljani 18.683, v Osijeku 16.401, v Sarajevu 13.563 in v Splitu 12.022.

Radio

Ljubljana, sobota, 19. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 13.30 Salonski kvintet. 19.30 Ivo Peršuh: Friderik Baraga. 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.15 Duetni večer, g. Jože Gostič in g. Marjan Rus. 21.00 Prenos plesne glasbe Erich Herseja jazz orkestra iz Parkhotela Kazino na Bledu. 22.00 Čas, dnevne vesti. 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 19. septembra. 12.45 Radio orkester. 16.00 Plošče. 17.30 Radio orkester. 19.30 Filmska glasba. 20.00 Narodne pesmi. 21.20 Židovska glasba. 22.25 Poročila. 22.45 Sprehod po Evropi.

Zagreb, sobota, 19. septembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.30 Filmska glasba. 18.30 Poročila. 20.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Beograd.

Praga, sobota, 19. septembra. 11.30 Plošče. 12.30 Bratislava. 13.05 Bratislava. 14.10 Plošče. 14.30 Brno. 19.05 Koncert. 20.00 Radio orkester. 22.50 Plesna glasba.

Pismo iz Zagorja

Zagorje, 17. septembra.

Naše sportno društvo SK Zagorje bo priredilo v nedeljo 20. t. m. III. prvenstveno nogometno tekmo s SK v Hrastniku. Za to igro vlada v tukajšnjih sportnih krogih precej zanimanja, posebno ker se naše mlado sportno društvo prav lepo razvija ter je doseglo v enem letu obstoja že prav lepe uspehe.

Mimo nas je šlo poletje, zadnje deževje mu je zadalo poslednji udarec — in že je obšla jesen pokrajino in je razlila svoj otožno-sanjavi čar po vrhovih. Vse hiti v planine, saj so iste ravno v jesenskem solncu najlepše. Sv. Goro, Sv. Planino in druge okoliške izletne točke obišče ob nedeljah mnogo tujih in domačih planinarjev; so to ljubitelji planin, ki jim je uživanje lepote gorskih višin nad vsako drugo zabavo.

Otvoritev nove planinske koče na Mrzlici se bo udeležilo tudi lepo število planinarjev iz Zagorja in okolice; nekaj jih bo odšlo že v soboto popoldne, drugi v nedeljo zjutraj.

Vsled zvišanja cen moki je delavstvo precej razburjeno. Je to povsem umljivo, ker je mnogim kruha še sedaj primanjkovalo; trditati smemo celo, da mnoge družine s številnimi člani že mesece ne poznajo kruha v hiši, ter se morajo zadovoljiti s skromnim močnikom. Spriče danjega mizernega stanja v rudarskih revirjih, slabega zaslužka ter vednega praznovanja upira delavstvo očl v odgovorne činitelje, da bi oni vplivali na merodajnih mestih in skušali po svojih močeh sedanje težavno stanje omiliti.

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa kakor tudi razno drugo pohištvo dobite najceneje pri

MATIJA ANDLOVIC

1506 LJUBLJANA, Komenskega ul. 34

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona. Se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 10.

Moč cvetlic

1911

*

1931

Cvetličnjak Hillegom Holandska

Naše občeznano podjetje, ki slovi radi svoje sijajne kulture cvetlic in svojih izlozb v Antwerpnu, Londonu in Parizu, nudi letos ob priliki svojega 20-letnega obstoja, cenjenim odjemalcem jubilejno zbirko

BOGATO v BARVAH in MILO v VONJU

Nihče naj ne pozabi še danes naročiti. Tudi ljubitelji in ljubiteljice cvetlic vljudno vabim, da se seznanijo z našo jubilejno zbirko. Kdor enkrat poskusi — postane stalen odjemalec. Naša zbirka vsebuje sledeče barvne krasote: rdečo, belo, modro, rumeno, rožnato, vijolično, vijoličasto-modro in črno.

Posamezno v ovojih z imeni: 40 tulipanov (enojne) in 40 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

10 hijacint (enojne) in 10 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

Edinstvene v barvah z zelo nežnim vonjem.

15 narcis (enojne) in 15 (dvojne) v 4 barvah, 25 krusov ali zimskih kraljic,

25 holandskih irisov,

25 muskarij cvetlic (zelo ljubkih),

30 zvoncev,

10 Madona-lili,

25 Scilla Siberica in

50 prepariranih čebulčkov: t. j. od nas sestavljena sobna kultura sestojča iz hijacint, tulipanov, narcis in krusov.

Preprosto ravnanje, ki je razloženo v naših navodilih v nemščini, francoščini in angleščini.

Pogoji: Proti plačilu v naprej — cena 12 nemških mark, po povzetju dostavljeno na dom — 13 nemških mark. Pošljemo nemudoma po pošti. Dvojna zbirka 22 nemških mark.

Za preprodajalce posebni pogoji.

Vsakemu naročilu priložimo brezplačno 10 cvetlic »Pola-Negrie«.

2132

Tvorn. skladišče: „LEVANTE“ Ljubljana, Kolo-dvorska 30

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogostnik, Bohoričeva

ulica 5

Goiko

Pipenbacher

konces. šoferska šola,

Ljubljana, Gospodarska

cesta 12. Zakte-

vajte informacije.

Šoferska šola

oblastveno

koncesionirano

L. Gaberšček

bivši komisar za šoferske

izpite. — Ljubljana, Dunajska

cesta št. 31. — Prihodnji

redni tečaj prične dne

1. oktobra. 2108

1200 Din

lahko zasluži z obis-

kovanjem privatnih

strank, vsak naš za-

stopnik z mnogo po-

znanstva. Delo je la-

bko in hvaležno. —

Iščemo zastopnike po

celi Dravski banovini.

Ponudbe na upravo

lista pod „1200.—“.

2127

Nogavice, roka-

vice, volna in

bombaž

najceneje in v veliki

izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg.

1722

Slovenjgradec

Zadnja povodenj je napravila tudi pri nas mnogo škode. Mestni park je bil ves pod vodo in je voda odnesla vse nove sadike cipres. Izstopila je Suhodolnica; voda je vdrla v kleti hiš ob Trstenjakovi ulici in razorovala vso cesto, ki je bila pred kratkim popravljena. Skornj novi betonski most čez Mežo je voda popolnoma uničila.

Tyrševa proslava Sokola je v sredo kar najlepše uspela ob lepi udeležbi meščanstva.

Poroča. V tukajšnji mestni župni cerkvi se je poročil g. Štruc Fric, privatni uradnik, z gđ. Lipovnik Melo. Bilo srečno!

Živinski semenj. Na zadnji živinski semenj je bilo pripeljanih 40 glav živine. Cena: 1 kg žive teže 3-5 Din. Kupčija je bila zelo slaba.

Iz delovanja srezkega cestnega odbora. Na banovinski cesti I. reda Dravograd-Sostanj je popolnoma obnovljen most čez Pako. Delo je izvršila domača stavbna tvrdka Grein za ceno 40.000 Din. istočasno se popravljajo mostovi od Pake do sreske meje in se gramoz že pridno dovažja.

Osebnost. Ker je sedež srezkega cestnega odbora v Slovenjgradu, je cestni nadzornik g. Zupčič Ciril iz Sostanje nastopil službo v Slovenjgradu.

Gasilno društvo v št. Ilju pri Slovenjgradu je oddalo nedeljo uspešno uprizorilo narodno igro: »Reveček Andrejček« in jo ponavlja v nedeljo 13. t. m.

Grosuplje

Kolodvorska restavracija. S 15. septembrom so zaprli tukajšnje kolodvorsko restavracijo. Dosedanje restavracijsko poslopje je pač v zelo slabem stanju, a proračun za novo zgradbo znaša okoli 330.000 Din in bo zelo težko dobiti na jembnika, ki bi jo sezidal na lastne stroške proti brezplačni triletni najemini. Z zatvoritvijo restavracije pa je udarjena tudi občina, kateri je donosala lepe doklade.

Ograja. Tukajšnje šolsko poslopje bo dobilo vendar enkrat prepotrebno ograjo okoli vrta.

»Jugoslovan« se dobi v Grosuplju pri g. Josipu Skubicu ter v kolodvorski trafiki.

Pariz, 17. septembra. AA. Poročajo iz Barcelone: Policija je v okolici mesta zaplenila tri peklenke stroje in nekaj revolverjev.

Ukradeno kolo. V nedeljo se je vršila tu licitacija gramoz za posipanje banovinskih cest. Med licitacijo pa si je neki ljubitelj kolesarskega sporta samovoljno izposodil kolo g. Franca Karnevala iz Lobčka ter se odpeljal neznano kam.

Kočevje

Delo se obeta. Premoženska uprava mesta Kočevje je razpisala konkurz za dovoz ca. 6000 m³ lesa iz mestnih gozdov do njene žage pri kolodvoru. S tem bodo dobili naši brezposelniki nekaj dela in tudi na žagi se potemtakem obeta nekaj zaslužka, ki ga mnogi iščejo.

V Kočevju se zopet mudi naš stari znanec, slovenski romar g. Povše.

Ceste. Nalivi zadnjih dni so popolnoma namočili naše ceste in trotoarje, tako da se ljudje skoro ne upajo ven. Popraviti bi bilo treba vsaj trotoarje in napraviti nekaj dobrih prehodov.

Sv. Križ pri Litiji

Sokol. Na Dolah so začeli na pobudo vrliga šol. upravitelja g. Bajca misliti na ustanovitev »Sokola«. Prijavilo se je že lepo število krepkih kmetskih fantov. Gospodu upravitelju želimo obilo uspeha. Zdravo!

Neprestano deževje in hladno vreme zadnjih dni je povzročilo, da se začelo pokati grozdič po vinogradih. Obetala se je dobra letina, a sedaj je šel skoro ves up naših vinogradnikov po vodi.

Škofja Loka

Število volilcev v Škofji Loki. Delo na sestavi volilnega imenika za mestno občino je končano. Število volilnih upravičencev je 489, za spoznanje več od zadnjih volitev.

Bazoviške žrtve je počastilo naše mesto sicer skromno, a tembolj spoštljivo. V četrtek dopoldne se je brala v kapucinski cerkvi služba božja, ki ji je prisostvovalo lepo število škofolečanov. Sokol se je oddolžil spominom 6. septembra s spominskim večerom.

Število šolarjev. Število šoloobveznih otrok na deški šoli se je letos znatno povečalo zaradi višjega števila novincev in prihoda dece iz tujih šolskih okolišev, predvsem iz reškega in žabniškega šolskega okoliša. Vseh otrok v 10 razredih je nad 400. Močno je zastopana gorska šola, ki šteje 80 dečkov in deklic.

Znižane draginske doklade. Škofjeloški državni namestenci in upokojenci so prejeli ta mesec znižane draginske doklade, ker je Škofja Loka pomaknjena z novim uradniškim zakonom v tretji draginski razred.

Ceste obnovljajo. Delavci cestnega odbora obnavljajo ceste v okolici. Kolodvorsko cesto utrjujejo s cestnim valjarjem. Na Grabnu so navožen kupi pesčenja. Precej so razširili gornji del ceste pod Hribcem v Puštal. Zaradi skalovja so morali teren razstreljevati. Križiška cesta so dobila dobro vidne belo-črne orientacijske tablice.

Prekmurje

Ponesrečil se je po neprevidnosti neki 20-letni fant, ki so ga pripeljali v Mursko Soboto v bolnico, ker se je igral s starim vojaškim nabojem. Naboj je eksplodiral in ga ranil v prsa.

Nagla smrt v tujini. V Ameriki je umrla mlada Slovenka, 16-letna Bogar Marija. Dekle so prišli močni krči in kmalu je izdihnilo.

Gornja Radgona

Krvav pretep. V vinotodi Franca Kavčiča v Lokavcih je prišlo nedavno več kmečkih fantov iz bližnje okolice, kjer so popivali pozno v noč. V kuhinji pa je sedela skupina drugih fantov in med obema je kmalu prišlo do ostrega prekanja in do boja. Med spopadom pa je 19-letni Jakob Klobasa potegnil samokres iz žepa in je s strelci nevarno ranil dva svoja pajdaša. Ranjenecem je nudi prvo pomoč zdravnik dr. Weigl, drugi pa bodo imeli opravka s sodiščem.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VIII. No. 5252/3.

2604-2-1

Razglas.

Dodatno k razglasu z dne 14. septembra 1931, VIII. br. 5252/1, v zadevi zimskih vozniških redov avtobusnih podjetij, se ta obveščajo, da nastopijo po naknadno došlem sporočilu direktorije državnih železnic v Ljubljani z dne 14. septembra 1931, št. 34.570-II-1931, počenši s 4. oktobrom 1931 v železniškem zimskem voznom redu sledeče izpremembe:

1. Nočni brzovlak št. 8/D 190 Zagreb—Dunaj z odhodom iz Zagreba ob 20:35h in prihodom na Dunaj ob 6:51h izostane, vozi pa namesto tega ta brzovlak po sledečem voznom redu:

Zagreb gl. kol. odhod 22:31h
Zidani most prihod 0:50h odhod 1:00h
Maribor gl. kol. „ 2:56h odhod 3:45h
Dunaj „ 9:15h

2. Brzovlak št. D 31/902 Jesenice—Podbrdo vozi za 10 minut kasneje, t. j. Jesenice prihod ob 7:00h odhod 7:20h
Bistrica Boh. jez. prihod 7:54h odhod 8:02h
Podbrdo prihod 8:13h odhod 8:23h

Vse ostale izpremembe so objavljene že v stenskem voznom redu, od 15. maja 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 16. septembra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 1308/31-17.

2608

Dražbeni oklic.

Dne 9. oktobra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba idealne tretjine nepremičnin: zemljska knjiga d. o. Sedlašek, Podlehnik in Dežno, vl. št. 146; zemljska knjiga d. o. Stanošina, vl. št. 55, in zemljska knjiga d. o. Lancova vas, vl. št. 143.

Cenilna vrednost: za vl. št. 146 je 16.966 Din; za vl. št. 55 je 3350— Din; za vl. št. 143 je 1300— Din; vrednost pritlikline: pri vl. št. 146 je 367— Din; najmanjši ponudek: za vl. št. 146 je 11.552 Din, za vl. št. 55 je 2240— Din, za vl. št. 143 je 867— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 3. septembra 1931.

*

E 38/31-28.

2606

Dražbeni oklic.

Dne 19. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljska knjiga Bušeca vas, vl. št. 777.

Cenilna vrednost: 23.082:50 Din; vrednost pritlikline: 717— Din; najmanjši ponudek: 11.541:25 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Kostanjevica, dne 16. septembra 1931.

*

E 373/31-7.

2593

Dražbeni oklic.

Dne 20. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba deležev nepremičnin: njiv in travnikov; zemljska knjiga Zenavlj, vl. št. 5, 70, 100, 122, 134; ¹/₁₉₂ vl. št. 79; ³/₅₁₂ vl. št. 95; ¹/₅₇₆ vl. št. 131; ¹/₁₂ vl. št. 142. Cenilna vrednost: 1559 Din 14 p; najmanjši ponudek: 1040— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 14. avgusta 1931.

E 226/31-9.

2610

Dražbeni oklic.

Dne 30. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2, dražba nepremičnin: zemljska knjiga Gorenjavas, vl. št. 159.

Cenilna vrednost: 37.244— Din; vrednost pritlikline: 1300— Din; najmanjši ponudek: 25.696— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Škofji Loki, odd. I., dne 16. septembra 1931.

*

CW IIa 31-40/31.

2585

Oklic.

V pravdni stvari Mestne hranilnice v Črnomlju zoper Štajer Josipa, ki je neznanega bivališča, se postavlja tožencu Štajer Josipu skrbnik na čin v osebi Štajer Marije, pos. žene v Desincu št. 8.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. IIa., dne 15. septembra 1931.

*

E 158/31-15.

2609

Sklep.

Izvršilna zadeva zahtevajoče stranke dr. Stajnika Mihaela, odvetnika v Mariboru, proti zavezani stranki Dolencu Janezu, posestniku iz Lučen št. 9, radi Din 29.775 s prip.

Izvršba z dražbo zavezančevih nepremičnin, zemljska knjiga Lučne, vl. št. 5, ki jo je dovolilo okrajno sodišče v Mariboru s sklepom, opr. št. Cg Ia 30/31, E 158/31-1, se po smislu § 200, št. 3 izvršilnega reda ustavlja. Pred pretekom pol leta po ustavitvi se radi iste terjatve ne sme predlagati novo dražbeno postopanje.

Okrajno sodišče v Škofji Loki, odd. I., dne 16. septembra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

988. Sedež: Drenov grič.

Dan vpisa: 10. avgusta 1931.

Besedilo: Prava jugoslovanska izdelovalnica harmonik Franc Kucler.

Besedilo firme odslej:

»Prava jugoslovanska izdelovalnica harmonik Franc Kucler, Drenov grič.«

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani

odd. III., dne 10. avgusta 1931.

Firm. 743 — Rg A VII 47/2.

*

989. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. avgusta 1931.

Besedilo: Commerce d. d.

Vpiše se kooptirani član upravnega sveta Kompare Valentin, davčni nadupravitelj v p. na Vrhniki.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 8. avgusta 1931.

Firm. 713 — Rg B II 160/18.

*

990. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. avgusta 1931.

Besedilo: Opšte jugoslovensko bankarsko društvo A. D., filijala Ljubljana.

Na občnem zboru dne 29. aprila 1931 se je izpremenil člen 2, prvi odstavek pravil, ki se bo odslej glasil, kakor sledi:

Firma društvena glasi:

Srpsko-hrvatski: Opšte jugoslovensko bankarsko društvo a. d.; slovenački: Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d.

Ostalo besedilo člena 2 pravil ostane neizpremenjeno.

Vpiše se kot član uprave Goldschmidt Edmond, generalni direktor Banque belge pour l'étranger v Bruslju, sedaj v Zagrebu, Jurišičeva ulica 22.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 10. avgusta 1931.

Firm. 636 — Rg B III 66/2.

*

Izbrisala se je nastopna firma:

991. Sedež: Ljubljana.

Dan izbrisa: 11. avgusta 1931.

Besedilo: »Jugo-Pochler«, družba z o. z. Tovarna sifonov in sodavniških strojev.

Izbrisala se je po končani likvidaciji. Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 8. avgusta 1931.

Firm. 711 — Rg. C III 189/6.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T No. 1255/5-E.

2580a-2-2

Razpis.

Razpisuje se mesto državnega cestarja-delavca na progi drž. ceste št. 2 od km 671:5 do km 677:5 s sedežem v Selu pri Zirovnici z mesečno plačo Din 600— in mesečno stanovanjsko doklado Din 100—.

Prošnje opremljene s potrebnimi prilogami je vložiti pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Kranju

do 15. oktobra 1931.

Vse natančnejše podatke glej službeno objavo v »Jugoslovanu« z dne 17. septembra 1931 št. 215.

Sresko načelstvo Kranj, dne 11. septembra 1931.

*

St. 2999/31.

2615

Razglas

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje prvo licitacijsko prodajo okoli 11.000 plm³ v področju šumske uprave na Bledu v režiji izdelanega mehkega tehnično porabnega lesa in okoli 70 pr³ trdih drv.

Ponudbe pisane na tiskovinah, ki se dobe pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1, je vložiti do dne 21. septembra 1931. do 11. ure dopoldne pri isti direkciji, kjer se bo tega dne vršila licitacija.

Vsa predmetna pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi na Bledu.

Direkcija šum v Ljubljani, dne 28. avgusta 1931.

*

St. 2997/31.

2614

Razglas

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje prvo licitacijsko prodajo okoli 4500 plm³ v področju šumske uprave v Kranjski gori v režiji izdelanega mehkega tehnično porabnega lesa in okoli 1200 v režiji izdelanih bukovih drv.

Ponudbe pisane na tiskovinah, ki se dobe pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1, je vložiti do dne 21. septembra 1931. do 11. ure dopoldne pri isti direkciji, kjer se bo tega dne vršila licitacija.

Vsa predmetna pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi v Kranjski gori.

Direkcija šum v Ljubljani, dne 28. avgusta 1931.

*

Štev. 1065/31.

2597

Objava.

Gospod dr. Jeralla Fran, advokat v Škofji Loki, se je odpovedal izvrševanju advokatske prakse.

Za prevzemnika pisarne je odbor Advokatske komore v Ljubljani imenoval gospoda dra. Ahazhizha Viktorja, advokata v Škofji Loki.

Advokatska komora v Ljubljani, dne 15. septembra 1931.

*

Štev. 1155/31.

2611

Preklic.

Županstvo trga Železniki, srez Kranj, izjavlja, da ne povrne nobenih dolgov več, ki bi jih napravil na račun pod. občine Kosec Franca Jožef, roj. 1888, pristojen v Železnike, n. pr. za potne stroške ali drugo.

Županstvo trga Železniki, dne 16. septembra 1931.

Razne objave

2613-3-1

Poziv upnikom.

Bikorejska zadruga v Hrastniku r. z. z o. z. se je po sklepu občnega zbora z dne 1. junija 1931 razdružila ter prešla v likvidacijo. Upniki se pozivajo, da prijavijo likvidatorjem zadruge morebitne terjatve.

Trbovlje, dne 15. septembra 1931.

Likvidatorji:

Gričar Martin, posestnik Plesko, Vabič Andrej, posestnik Plesko, Zupan Franc, posestnik Prapretno, Laznik Filip, posestnik Plesko, Štrovs Ivan, posestnik Plesko.

*

Objava.

2603

Izgubil sem letno izpričevalo III. c razr. drž. hum. gimnazije v Mariboru za leto 1928/29. Proglašam ga neveljavnim.

Weiss Herman, s. r.

*

Objava.

2612

Izgubil sem svedočbo o imatrikulaciji (izdano

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Šumenje v aparatu je postajalo močnejše, kakor bi padal slap vode, lise in proge na kovinastem zrcalu so se strnile in v svoje največje začudenje je Robert opazil v zrcalu v naravni velikosti doprsno sliko zelo starega moža. Toda ta človek je živel in se gibal. Njegov obraz je spominjal Roberta na starega Rockefellerja, ki je kljub svojim devedesetim letom še čvrsto hodil, igral golf in jedel kot vsak mladenič. Ta možak, ki se je v zrcalu kot na kinematografskem platnu pred njim gibal, ga je gledal z ostrimi očmi, kot bi ga v resnici videl. Robert je jasno videl, kako so se mu premikale trepalnice in mišice na njegovem obrazu. Vstal je iz mize in stopil pred kovinsko ploščo. V tem trenutku je starec dvignil roko, mu pomignil, kot bi ga hotel pozdraviti in ga prijazno pogledal. In počasi, ali razločno je izrekel nekaj besed, ki so na videz prihajale iz njegovih ust. Robert jih sicer ni razumel, toda takoj je spoznal, za kaj gre. Nahajal se je pred televizijskim aparatom, ki mu je oddajal sliko in glas nekoga, kateri mu je govoril iz daljave.

Robert ni vedel, ali ga starec tudi vidi in sliši, toda predpostavljaj je, da se nahaja v napravi tudi sprejemni

66

aparati in da ga starec more na isti način videti in slišati. Zato se je prijazno poklonil proti sliki v zrcalu, ji zamahnil z roko in v marsovskem jeziku, kolikor se ga je pač naučil iz knjig in govorečih filmov, iskreno pozdravil neznanca.

Med obema se je razvil sledeči pogovor, ki pa je bil mnogokrat pretrgan vsled nerazumevanja jezika s strani Roberta:

- Kdo si Ti, ki si me zbudil iz mojega večnega spanja?
- Imenujem se Robert Garel.
- Ne vprašam Te po imenu, vprašam Te, odkod si prišel, da si me zbudil?
- Nisem iz tega planeta, temveč priletel sem z druge zvezde.
- Čudo, čudo, veliko čudo.
- A kdo si Ti?
- Jaz sem Adamat, zadnji rodu Tamadatov, zadnji človek te zvezde.
- Zakaj praviš, da sem Te zbudil?
- Ti si spravljal v tek postajo energije in ta me je prebudila.
- Ne razumem.
- Ne razumeš, ker si še otrok in otroškega rodu, toda pridi k meni, da Te vidim in Ti razložim.
- Kam naj pridem? Od kod mi govoriš?
- Ali me nisi videl na stolpu, ko si se vozil z letalom mimo? Dajal sem Ti znake.

— Torej se moje oči le niso varale, v hitrosti se mi je le zdelo, da se vrhu stolpa nekaj premika.

— Pridi in ne odlašaj.

— Takoj odidem na vrh stolpa in odletim k Tebi.

Pri teh besedah je postajalo šumenje v aparatu slabše, slika starca je polagoma izginjala, nekaj trenutkov so na kovinski plošči še lebdele vijoličaste iskre, potem je pa tudi to ugasnilo. Robert je stal pred zrcalom in strmел vanj. Zdelo se mu je vse kot sanje. Vščipnil se je v roko do krvi, da vidi, ali ne spi. Potem se je prijel za glavo, v kateri se mu je vse vrtelo. Ali je bilo to mogoče? Sedaj bo stopil pred prvega Marsovca iz rodu inteligentov, in ta naj bo zadnji svojega rodu?

Kot pijan se je Robert opotekal k vratom dvigala. Sedel je vanj, pritisnil na gumb in se odpeljal na vrh stolpa. Bil je kot v kakšni omotici. To razkritje je bilo s preveliko jakostjo delovalo nanj. Vrh stolpa je sedel na klop. Bli je tako razburjen, da sedaj ni mogel misliti na to, da bi krmaril letalo. Gledal je z vrha stolpa na morje in na drugi stolp v daljavi in čez nekaj minut, ko se je pomiril, je vstal in se spustil z liftom navzdol. Pri tako velikem razburjenju je smatral za pametneje, ako se pelje z avtom, mesto z letalom. Bil je tudi tako previden, da je vozil le z zmerno hitrostjo po cesti.

Ko je vstavil svoj voz pred drugim stolpom in odprl vrata, je čutil, kako mu srce močno bije. Energično je skušal potlačiti svoj nemir, stopil je v lift in se odpeljal v drugo nadstropje. Portrkal je tu na vrata jedilnice in ko je začul od znotraj človeški glas, je vstopil.

Meje organiziranega življenja

Premier tiste »kroglice« okoli zemlje kjer opazujemo še »življenje«, je razmeroma jako majhen. Življenje nad nami se neha že v višavi, ki jo je dosegel profesor Piccard na svojem dvigu v »stratosfero«. Pod zemljo pa žive živali le še nekaj metrov globoko v jamah, ki si jih same izkopljejo, in tudi v globinah morja življenje ponehava, čim globlje je morje. Deset tisoč metrov globoko v morju so znaki življenja že silno redki — ta globočina pa je prav majhna v primeri s premerom cele zemeljske oble. Pa tudi v ozki coni okoli naše zemlje, kjer je življenje še možno, je življenje mogoče le pod posebnimi pogoji. Za človeka n. pr. pomeni telesna toplota 42-6 stopinj Celzija že smrt; ker se beljakovina v telesu pri tej vročini zgosti; poznamo pa rastline, ki »žive« še pri 92 stopinjah Celzija. Suho seme nekaterih rastlin prenese tudi še 120 stopinj vročine, raznih bacilov pa še pri 130 stopinjah ni konec. Pa tudi mrav znatno omejuje življenje. Banane zmraznejo že pri 2-18 stopinj mraza, oljke pri 4 stopinjah, vijolice pri 9 stopinjah, bršljin pa pri 23 stopinjah. Tudi preveč slana voda uničuje življenje: v »Mrtvem morju« v Palestini ni življenja niti ob njegovih bregovih.

Tudi Kitajci hočejo »desetletnico«

Po primeru sovjetske Rusije, ki se hoče gospodarsko osamosvojiti s »petletnicami«, hočejo tudi kitajci obnoviti svoje gospodarstvo z »desetletnico«. Pogoj za gospodarsko obnovo Rusije so sicer čisto drugačni kakor so pogoji na Kitajskem, vendar pa je obema načrtoma skupna dolga doba, na katero naj se vse delo razdeli:

Načrt za industrializacijo Kitajske obsega 14 točk. Obnoviti hočejo v glavnem industrijo, poljedelstvo in promet. Za obnovo pa so predvsem potrebni stroji in zato nameravajo najprej zgraditi naprave za proizvodnjo 23 milijonov konjskih sil energije in hočejo zgraditi veliko število novih fabrik. Fabrike so doslej proizvajale na Kitajskem samo poldrug milijon konjskih sil. Trgovsko mornarico hočejo Kitajci povečati od 300.000 ton na 5 milijonov ton, niso si pa še na jasnem, kje bodo dobili za namestitev gospodarsko obnovo potrebne milijarde, kajti že za sedanje industrijske naprave so izdali okoli 1200 milijonov dolarjev!

Starih fabrik ne bodo obnavljali, ker se ne izplača. Stare fabrike na Kitajskem so vse mnogo premajhne in tud zastarele opravile imajo. Iz inozemstva bodo uvažali tudi čim manj strojev, ker je to predrago, pač pa bodo gradili v Nankingu nove ogromne delavnice za izdelavo strojev, kjer se bodo obenem izobraževali tudi inženjerji, delovodje in strokovni delavci. Jako važno vlogo pri teh napravah pa bodo igrali angleški inženjerji, ki jih namerava poklicati kitajska vlada na pomoč.

Vse te nameravane naprave pa bodo državne in zato bodo le redkim zasebnikom dovolili sodelovanje v novih državnih podjetjih.

Steklina

Zdravstvena komisija pri Društvu narodov se je obrnila na 96 zavodov, kjer zdravijo steklino, za podatke o tej nevarni bolezni. Vsi zavodi sicer še niso odgovorili, toda že iz poslanih odgovorov vidimo, kako vrsto slučajev steklino morajo zavodi zdraviti. Na steklino je obbolelo nad 31.000 ljudi, umrlo pa jih je 156. Evropejcev je obbolelo 16.588, umrlo pa jih je 29, izven Evrope pa je obbolelo na steklino 15.068 oseb, umrlo pa jih je 127. Razlika v umrljivosti si tolmačijo s tem, da izven Evrope še niso varnostne priprave proti steklino tako urejene kakor so v Evropi.

Največ slučajev steklino so povzročili psi, namreč 26.527. Hijenje in šakali so obgrizli 1905, mačke pa 1532 ljudi. Nevarna pa so tudi stekla

goveda in konji, ki so obgrizli 72 drugih ljudi, stekli volkovi pa 71 — človek je torej človeku bolj nevaren kakor volk in zato je čisto resničen latinski pregovor »homo homini lupus« — človek je za človeka volk.

Dobrodušni debeluharji

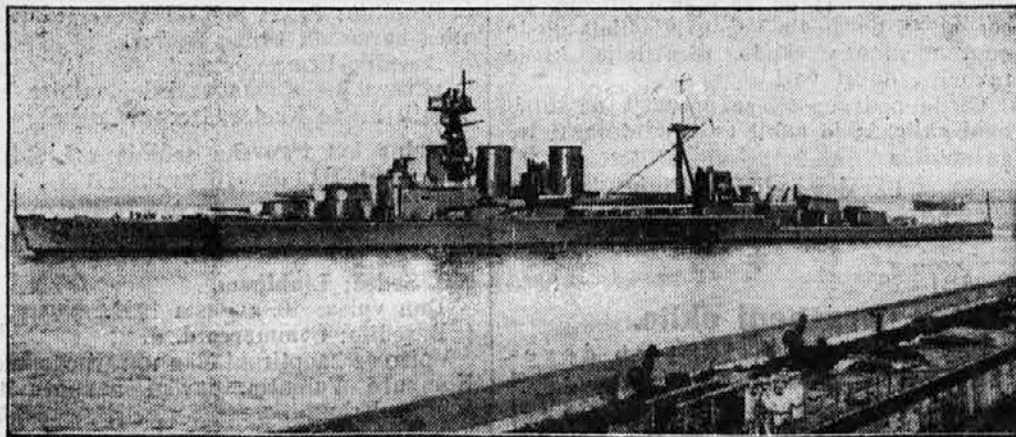
V Shakespearovi igri »Julij Cezar« pravi Cezar: Pustite debele ljudi okoli mene! S tem je hotel pesnik povedati to, kar ljudje splošno verujejo, da so namreč debeluharji mnogo dobrodušnejši in mirnejši kakor pa sušci. Z vprašanjem dobrodušnosti debeluharjev sta se pa pečala v najnovejšem času tudi ameriška profesorja Harold Himwich in I. A. Fulton in sta o svojih ugotovitvah predavala tudi na kongresu ameriške »družbe za biologijo«. Rekla sta, da žive dobrodušni ljudje mnogo bolj mirno in lahko in se ne razburjajo za vsako figo, vsled tega pa ne »pogorje« v njihovem telesu toliko maščobe kakor pri razburljivih ljudeh. To pa ima za posledico, da se jim zbira mast na kupe zlasti na trebuhu. »Midva sva dognala s poskusom«, tako pravita, »da vbrizgavanje adrenalina zviša množino krvi. Mi vemo tudi, da prehaja adrenalin v kri, če se človek razburja. Zato sva poskušala ugotoviti, kako se množina krvi izpreminja, če se človek jezi ali razburja in vznemirja. Dala sva mačko v kletko, pred kletko pa sva spustila velikega psa. Pes je ho-

tel mačko zagrabit. Ker pa ni mogel do nje, se je vedno bolj razburjal, mačka pa se je vedno bolj bala. V tem trenutku sva odvzela psu in mački nekaj krvi in sva jo primerjala s krvjo, ki sva jima jo odvzela že prej. Pri obeh se je pokazalo, da se jima je množina krvi zvišala. Ta pojav se da pa razlagati samo tako, da je telo oddalo krvi večjo množino masti, da je moglo telo vzdržati povečani napor. Jeza in strah torej pomnožujeta količino masti v krvi na enak način.«

Nauk za debeluharje: Kdor hoče shujšati, naj se jezi, kar se da! Ali pa naj se — oženi (omoži).

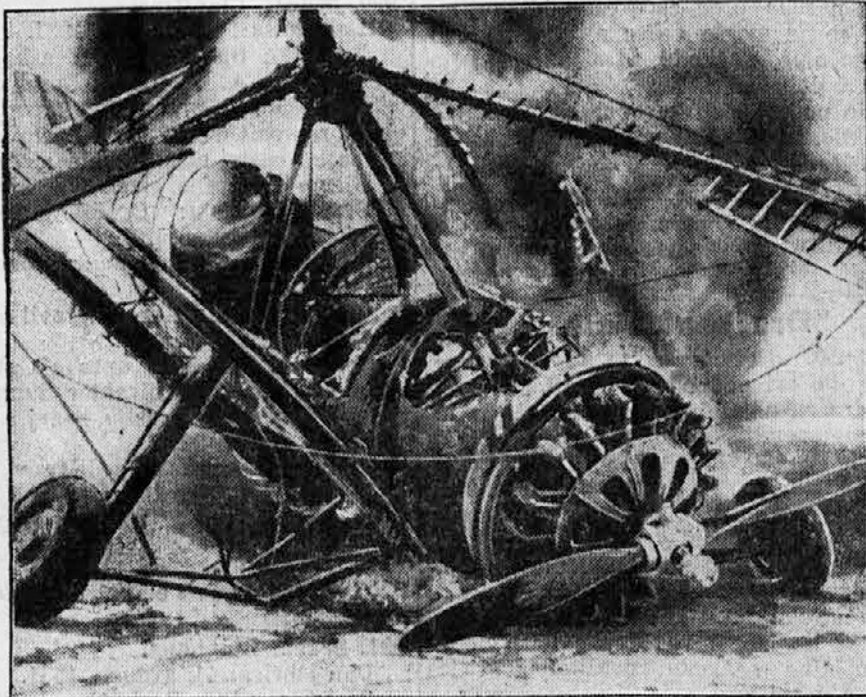
Huda opica

Na veliki parnik »Majestic«, ki je te dni plul iz Newyorka v Southampton (v Angliji), se je vtilotapila tik pred odhodom parnika iz Amerike opica, ki je delala med vso vožnjo potnikom in mornarjem dosti preglavic. Ko je parnik odplul, se nikomur ni niti sanjalo, da imajo na krovu »slepega potnika«. Šele čez nekaj dni se je opica pojavila na krovu, pa se je zopet naglo skrila, dokler se ni znova pojavila v častniški obednici. Mornarji so začeli žival loviti, toda opica se je spretno izmikala iz kabine v kabino, povsod pa je napravila dosti škode, ker je vse razbila, kar je dosegla. Lovili so jo celo pot, ves trud pa je bil zaman. Šele

Nemiri v angleški mornarici

Na sliki vidimo veliko angleško križarko »Hood«, ki so jo postavili zaradi upornosti pod nadzorstvo. Kakor je »Jugoslovan« že poročal v svojem političnem delu, so se angleški mornarji uprli znižanju plač.

Letalo na veter gori

Pri velikih letalskih tekmah v Clevelandu sodeluje tudi več letal na veter. Skoro vsa letala te vrste so se ponesrečila, eno je pa zgorelo.

tik pred prihodom v Anglijo so jo opazili v kaptanovi sobi, kako je zobala grozdje. Takrat pa si zavaroval neki častnik svoj obraz z žilnatim masko, na roke pa si je nataknil debele gumijave rokavice in tako oborožen se je lotil opice. Žival se je sicer obupno branila, končno pa jo je častnik le premagal in zvezal; roke mu je pa opica kljub debelim rokavicam le pošteno opraskala.

Kako love slone

V Indiji lovijo slone izvežbani lovci na poseben način. Navadno gresta na lov samo po dva loveca, ki pa sta tako spretna, da vjameta iz cele črede slonov le tistega, na katerega imata »pikot«. Vjameta pa zaželjenega slona s tem, da mu vržeta okoli nog močno zanjko iz bivolove kože. Drug način lova na slone pa obstoji v tem, da privabijo celo čredo slonov na nalašč za to pripravljen prostor. Gonjači obkrožijo določen prostor na kilometre daleč naokoli; gonjači skušajo nato z vpitjem in z bakljami slone nagnati v določeno smer. Med, ko gonjači slone zganjajo, napravijo drugi posebno ograjo. Okoli ograje napeljejo vodo, v ograjo pa se da priti skozi posebna vrata, ki jih zapro z zatornicami. Ko so sloni enkrat v ograji, ne morejo več uiti in v ograji potem povežejo slona za slonom: Ujete živali seveda divjajo, toda lovci jih privežejo na močna drevesa, da živali ne morejo pobegniti. Na drevju ostanejo živali privezane tudi po več tednov, dokler ne onemorejo, potem postanejo čisto krotke. Krotke slone pa porabijo kot domače živali za najbolj raznovrstna dela.

Babice na motornih kolesih

Nova postava na Angleškem določa, da si mora vsaka babica omisliti motorno kolo. Takšno postavo imajo tudi na Francoskem.

Največje stolpno uro imajo v Londonu. Udarce te ure slišijo ljudje po radiju po celem svetu. Ura se nahaja 56 metrov visoko nad cemljo.

Avtomobili in kočije v Berlinu. Po najnovejši statistiki imajo v Berlinu že 8333 avtotaksijev, kočij s konji pa le še 115.

Najhitrejši brzovlak na svetu bo kmalu vozil v Angliji. Železniška družba »Great Western Railway« bo namreč znatno zvišala hitrost »Chaltenham Flyer« imenovanega vlaka, ki vozi na progi Swinton—Paddington. Ta proga je dolga 130 kilometrov, vlak pa jo bo prevozil v 67 minutah.

Z dežnikom ali brez njega?

Prvo vprašanje zjutraj: »Z dežnikom ali brez njega? Če ga vzamem s seboj, bo prav gotovo lepo; če ga pustim doma, bo pa deževalo...«